

Strategia Rozwoju Gminy Krzęcin na lata 2014-2024

Arleta Ciarczyńska

czerwiec 2015 r.

Spis treści

Spis treści.....	2
Wstęp.....	3
I Diagnoza sytuacji	6
II Sfera gospodarcza	16
III Infrastruktura techniczna	25
IV Infrastruktura społeczna.....	31
V Analiza SWOT	41
VI Kierunki rozwoju Gminy Krzęcin.....	44
VII Wdrażanie i monitoring Strategii.....	64
Spis tabel	66
Spis rysunków	67

Wstęp

Strategia rozwoju miasta, gminy, powiatu czy województwa to podstawowy, systemowy, długofalowy plan działania władz, przygotowywany wraz ze stronami zainteresowanymi dokumentem. Zakłada on analizę szans i zagrożeń wynikających ze zmiennego otoczenia i działań innych podmiotów, ukierunkowany przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujący na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniający wewnętrzne słabości¹.

Celem opracowania strategii Gminy Krzęcin jest przygotowanie i dopasowanie dokumentu do warunków i specyfiki pracy władzy lokalnej, która będzie mogła racjonalnie organizować swoje przyszłe działania. Dlatego też w strategii dominujące miejsce powinny zająć te przedsięwzięcia, które władza lokalna może sama realizować i za które może wziąć odpowiedzialność.

Strategia rozwoju wybiera dziedziny i kierunki działania uznane za najważniejsze z punktu widzenia realizacji celów gminy. Pod pojęciem dokumentu strategicznego rozumie się „dokument programowy podmiotu władzy publicznej, wykonującego funkcje regulacyjne wobec gospodarki oraz sterującego działalnością służącą zaspokajaniu potrzeb społecznych”². Zbiór wszystkich dokumentów o charakterze strategicznym na poziomie miasta tworzą strategie, programy i plany.

Zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³, mieszkańcy tworzą z mocy prawa wspólnotę (art. 1) i względnie samodzielnie decydują o realizacji zadań administracyjnych (art. 2). Potrzeby mieszkańców realizowane są pod nadzorem administracji rządowej, polityka rozwoju lokalnego i jej cele określone są przez władze lokalne i znajdują wyraz w przygotowywanym prawie miejscowym, dokumentach wspierających ich działania, jak plany zagospodarowania przestrzennego czy dokument strategiczny. Dokument strategiczny o znaczeniu lokalnym powinien odnosić się do spraw publicznych służących zaspokajaniu potrzeb wspólnoty poprzez określone wcześniej zadania własne gminy, do których zgodnie z art. 7 Ustawy należą sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;

¹ J. Sołtys, J. Lendzion, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Strategia rozwoju gminy, [w:] <http://www.imp.gda.pl/fileadmin/scitechfound/Publikacje/Cetstra.doc>.

² Strategiczne programowanie rozwoju w Polsce i Unii Europejskiej. Przegląd głównych dokumentów programowych, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Warszawa 2004, s. 8.

³ Dz.U. 2013 Nr 16 poz. 594 Ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym z późn. zm.

- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
3a) działalności w zakresie telekomunikacji
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.);
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

W tworzenie dokumentu zaangażowani byli mieszkańcy gminy, w tym przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, oraz - co oczywiste - urzędnicy. W ramach konsultacji

społecznych przeprowadzono dwa spotkania w siedzibie Urzędu Gminy. Na pierwsze zostali zaproszeni mieszkańcy, organizacje pozarządowe oraz urzędnicy. Łącznie przybyło ok. 20 osób, które - podzielone na cztery 5-osobowe zespoły - pracowały nad poszczególnymi elementami analizy SWOT. Prace odbywały się metodą word cafe, tzn. zagadnienia "przechodziły" między kolejnymi grupami, które poświęcały na każde ok. 15 minut. Następnie każda grupa omawiała zapisane hasła, wyjaśniała je, uszczegóławiała. Na zakończenie natomiast odbyło się głosowanie - każdy uczestnik spotkania miał do rozdysponowania 3 głosy (w dowolnej konfiguracji, można je było również kumulować na jedną propozycję) i wskazywał w ten sposób najistotniejsze mocne/słabe strony, szanse i zagrożenia.

Drugie spotkanie ograniczono do grupy urzędników, bowiem służyło wypracowaniu konkretnych celów strategii. Pojawiło się na nim 10 osób. Najpierw - przy pomocy "burzy mózgów" - wskazano 5 obszarów, w których gmina powinna się rozwijać, czyli kierunków rozwoju. Następnie w dwuosobowych zespołach urzędnicy pracowali nad uszczegółowieniem i rozwinięciem tych kierunków, wskazując, jakie przedsięwzięcia powinny zostać podjęte. Każdy z zespołów omawiał potem swoje propozycje, oczywiście przy komentarzach wszystkich uczestników.

Geograficznie gmina leży na obszarze Pojezierza Choszczeńsko-Myśliborskiego, w jego wschodniej części. Samo Pojezierze zaś stanowi południowo-zachodnią część Pojezierza Zachodniopomorskiego. Teren ten został ukształtowany przez lodowic -

wysokość moren dochodzi do 100-120 m n.p.m. Najwyższe punkty zlokalizowane są we wsi Rakowo (115,1 m n.p.m.) i osadzie leśnej Pluskocin (117,7 m n.p.m.).

Na obszarze gminy występuje 13 jezior o łącznej powierzchni 290 ha. Wśród nich wyróżniają się jez. Chłopowo (pod względem pojemności; jednocześnie jedyne jezioro bezodpływowe) i Bukowskie (pod względem głębokości). Ponadto ze względu na fakt, iż przez tereny gminy przemieszczał się lodowiec, pozostało tu wiele stawów i oczek wodnych. Obecnie charakteryzują się one wysokim stopniem eutrofizacji.

Przez teren gminy przepływa rzeka Mała Ina, stanowiąca dopływ rzeki Iny. Źródło Małej Iny znajduje się na południe od Krzęcina, a do Iny rzeka wpada w pobliżu Stargardu Szczecińskiego. Dolina Małej Iny to jednocześnie najniższy punkt na terenie gminy - 53 m n.p.m. Pozostałe rzeki płynące w gminie to Koczyńska i Ogardna.

Gmina znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego z wpływem klimatu morskiego i oceanicznego. Ukształtowanie terenu sprawia, że w północno-zachodniej części wzniesień morenowych suma roczna opadów przekracza 700 mm.

Według danych zawartych w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzęcin*, na terenie gminy znajduje się wiele ciekawych obiektów przyrodniczych:

- 10 gatunków objętych ochroną ścisłą, 11 objętych ochroną częściową oraz 16 rzadkich i zagrożonych dla flory Pomorza Zach. i lokalnie,
- 55 gatunków zaliczonych do zagrożonych i wpisanych na tzw. czerwoną listę Brandenburgii oraz 54 z listy Meklemburgii,
- 10 szpalerów i alei drzew,
- 11 pomników przyrody i 25 okazów o walorach pomnikowych,
- 8 parków podworskich i przypałacowych z wieloma cennymi egzemplarzami drzew.

Ponadto, na podstawie inwentaryzacji fauny przeprowadzonej w 2002 r., stwierdzono występowanie ok. 183 gatunków kręgowców, z których większa część została wpisana do czerwonych Ksiąg - Polskiej i Europejskiej, znajduje się w wykazach Konwencji Berneńskiej i Bońskiej, Habitatowej, Ptasiej, oraz są objęte całkowitą lub częściową ochroną gatunkową.

Na terenie gminy znajduje się również kilka cennych siedlisk, a niektóre podlegają ochronie. Należy do nich m.in. Obszar Chronionego Krajobrazu - Bierzwnik. OChK Bierzwnik zajmuje powierzchnię ok. 28 tys. ha i istnieje od 1998 r. (powołany przez wojewodę gorzowskiego). Do najcenniejszych obiektów przyrodniczych należy zaliczyć jeziora rynnowe, pola z enklawami leśnymi, fragment Puszczy Drawskiej oraz torfowiska. Wśród

użytków ekologicznych można wymienić z kolei "Bagno Kołków" w Chłopowie o powierzchni ok. 3 ha. W gminie wyodrębniono również 2 obszary ochrony gatunkowej zwierząt i oba dotyczą bociana białego (po 1 gnieździe w Chłopowie, Nowym Klukomiu, Krzęcinie, Granowie, Sobieradzu, Przybysławiu, Objezierzu, Boguszycach i Rakowie oraz po 2 gniazda w Mielęcinie i Żeńsku. Ponadto znajduje się tu obszar szczególnej ochrony ptaków Natura 2000 - Lasy Puszczy nad Drawą. Oprócz tego wyznaczono 17 pomników przyrody w postaci: 4 dębów szypułkowych (w Żeńsku, Mielęcinie, Rakowie i Nowym Klukomiu), 2 grabów zwyczajnych w Krzęcinie, 5 lip szerokolistnych w Krzęcinie, klonu zwyczajnego i 2 platanyów klonolistnych w Nowym Klukomiu, 3 buków zwyczajnych w Krzęcinie. W obrębach Chłopowo i Pluskocin znajdują się lasy ochronne, zarządzane przez Nadleśnictwo Bierzwnik. Występują 3 węzły ekologiczne: SW1 (Jez. Żeńskie, Czyste, Krzęcin, źródło Małej Iny, torfowiska, oczka wodne, płn.-zach. część gminy), SW2 (jeziora, oczka wodne, torfowiska i lasy w północnej części gminy) oraz SW3 (Jez. Paprzyca Średnia, okoliczne bagna, lasy - w pld.-wsch. części gminy). Charakterystyczne dla gminy są również korytarze ekologiczne, w tym doliny przepływających tu rzek, fragment Obszaru Drawy, śródpolne oczka wodne i torfowiska w płn.-wsch. części gminy, ciek wypływający z Jez. Pełczyce wraz z tym jeziorem, ciągiem Jez. Bukowskiego, Objezierze, Kłodzińskiego oraz ostatni - ciąg jezior Żeńskie, Czyste, Brudne, Mielęcin, Chłopowo, Kościelne, Paprzyca, Paprzyca Średnia z doliną Ogardnej, polnymi oczkami wodnymi, podmokłymi łąkami i torfowiskami.

3. Historia i zabytki

Tereny Gminy Krzęcin należały początkowo (do ok. XIII w.) do monarchii wczesnopiastowskiej. W kolejnych latach zmieniał przynależność - w 1269 r. przyłączono je do Nowej Marchii. Do XV w. wchodziły w skład Ziemi Choszczeńskiej, a następnie - Powiatu Choszczeńskiego (Kreis Arnswalde).

Poszczególne miejscowości wchodzące w skład gminy powstawały w bardzo różnym czasie: w 1300 r. istniały już najprawdopodobniej Żeńsko, Chłopowo i Krzęcin, od XVIII w. pojawiały się wzmianki o Mielęcinie, Rakowie czy Przybysławiu. Większa część pozostałych miejscowości czy leśniczówek powstała najprawdopodobniej ok. XIX wieku.

Sam Krzęcin najprawdopodobniej w 1238 r. został nadany templariuszom przez Władysława Odonica, księcia wielkopolskiego. Pierwsza wzmianka o krzęcińskiej parafii

pojawia się w XV w. w aktach kapituły kamieńskiej. W 1540 r. parafię przejęli protestanci i jakiś czas później połączyli z parafią w Chłopowie.⁴

Miejscowości o historycznych układach przestrzennych zostały objęte ochroną konserwatorską. Zaliczają się do nich Granowo, Chłopowo i Żeńsko.

Na terenie Gminy Krzęcin zewidencjonowano liczne stanowiska archeologiczne:

- w Chłopowie: 9 osad/obozowisk, 49 punktów osadniczych i 69 śladów osadniczych;
- w Granowie: 17 osad/obozowisk, 34 punktów osadniczych i 45 śladów osadniczych;
- w Krzęcinie: 2 cmentarzyska, 22 osady/obozowiska, 65 punktów osadniczych i 89 śladów osadniczych;
- w Mielęcinie: 8 osad/obozowisk, 20 punktów osadniczych i 26 śladów osadniczych;
- w Nowym Klukomiu: 4 osady/obozowiska, 5 punktów osadniczych i 10 śladów osadniczych;
- w Objezierzu: 1 osadę/obozowisko, 11 punktów osadniczych i 33 ślady osadnicze;
- w Rakowie: 1 grodzisko, 3 osady/obozowiska, 13 punktów osadniczych i 37 śladów osadniczych;
- w osadzie Wesołówka: 1 cmentarzysko kurhanowe;
- w Żeńsku: 11 osad/obozowisk, 21 punktów osadniczych i 22 ślady osadnicze.⁵

W Gminie Krzęcin znajduje się również kilka zabytków nieruchomych:

1. Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Chłopowie (nr rej. 630, wpis z dn. 5 grudnia 1963 r.). Parafia katolicka w miejscowości została erygowana w 1951 roku. Obecny budynek kościoła został wzniesiony w latach 1907-1909 w stylu neobarokowym.
2. Cmentarz przykościelny w Granowie (nr rej. 217, wpis z dn. 13 maja 2005 r.).
3. Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Granowie (nr rej. 217, wpis z dn. 13 maja 2005 r.) z XVI w., otoczony murem z głazów narzutowych, przebudowany w 1855 r. w stylu neogotyckim.
4. Kościół św. Jana Chrzciciela w Krzęcinie (nr rej. 216, wpis z dn. 11 maja 2005 r.). W miejscu obecnego budynku świątynia istniała już w XIV w., lecz w 1910 r. wzniesiono nowy, przenosząc do niego część elementów, jak barokowy ołtarz, dzwony czy witrażyki herbowe.
5. Cmentarz przykościelny w Krzęcinie (nr rej. 216, wpis z dn. 11 maja 2005 r.).
6. Park dworski w Mielęcinie (nr rej. 1172, wpis z dn. 22 października 1979 r.), pochodzący z XIX wieku.

⁴ *Plan Odnowy Miejscowości Krzęcin na lata 2007-2013*, s. 8.

⁵ *Warunki ochrony archeologicznej Gminy Krzęcin*, s. 4-6.

7. Kościół śś. Piotra i Pawła w Nowym Klukomiu (nr rej. 662, wpis z dn. 18 czerwca 1958 r.) z 2. poł. XVI wieku. Początkowo była to świątynia protestancka, po II w. św. nieużywana, a w 1975 r. poświęcona jako kościół wyznania rzymsko-katolickiego.
8. Kościół św. Józefa Oblubieńca NMP (nr rej. 238, wpis z dn. 2 grudnia 2005 r.) z XIX wieku. Świątynia średniowieczna, istniejąca przynajmniej od 1337 r., nie zachowała się.
9. Park dworski w Przybysławiu (nr rej. 71, wpis z dn. 12 października 1979 r.) z 1. poł. XIX wieku. Najważniejsze elementy drzewostanu to lipy i buki (ok. 150-letnie), świerki, olsze i klony (ok. 70-letnie).
10. Pałac w Przybysławiu (nr rej. 71, wpis z dn. 20 lipca 2001 r.) wraz z wyposażeniem: szafy wnękowe, neogotycki i neobarokowy piec kaflowy, medaliony na ścianach, kominek z kamienia imitującego marmur, winda kuchenna, parkiety z nalepkami z 1842 r., zachowane oryginalne okna parteru i 2. kondygnacji, większość drzwi z XIX wieku.
11. Kościół św. Trójcy w Rakowie (nr rej. 634, wpis z dn. 5 lipca 1958 r.). Na początku istniał tu kościół z kamienia polnego (XVI w.), następnie dobudowano wieżę (XIX w.) i zainstalowano dzwon; obecnie posiada jeszcze barokowy ołtarz, ambonę z baldachimem i chór z XVIII wieku.
12. Kościół Matki Boskiej Częstochowskiej w Żeńsku (nr rej. 640, wpis z dn. 1 sierpnia 1956 r.) z XIII wieku.⁶

Inne, cenne ze względów turystycznych obiekty, niewpisane do rejestru zabytków, to m.in.:

- zabudowania zagrodowe: chałupy ryglowe z XIX w. w Chłopowie, Krzęcinie i Granowie, stodoły szachulcowe i murowane z przełomu XIX i XX wieku;
- budowle sakralne, w tym zaadaptowane na cele religijne budynki szkół w Mielęcinie i Przybysławiu;
- założenia parkowo-pałacowe: neoklasycystyczne w Rakowie i Granowie, siedziby szlacheckie w Słonicach i Kaszewie, parki (bez zachowanych dworów) w Krzęcinie i Nowym Klukomiu;
- zespoły folwarczne: zachowane w Mielęcinie, Rakowie, Przybysławiu i Granowie, przebudowane w Nowym Klukomiu i Słonicach;
- budynki użyteczności publicznej: szkoły w Objezierzu, Przybysławiu i Mielęcinie (lata 20. XIX w.), Krzęcinie, remiza strażacka w Chłopowie,

⁶ *Rejestr zabytków nieruchomości województwa z wyłączeniem zabytków archeologicznych w powiecie choszczeńskim*, <http://wkz.bip.alfatv.pl/strony/menu/9.dhtml>.

- architektura przemysłowa: młyn w Smużyku (1. poł. XIX w.), zagroda młyńska w Krzęcinie (XIX/XX w.), kuźnia i stolarnia w Przybysławiu (1906-1914), gorzelnia w Rakowie (1906 r.), stacja kolejowa w Słonicach (1880 r.), kuźnie np. w Chłopowie i Objezierzu (XIX/XX w.), trafostacje np. w Pluskocinie.

4. Demografia

Liczba mieszkańców Gminy Krzęcin od 2009 r. ma tendencję spadkową. Spadek liczby ludności o 242 osoby (6%) nie jest drastyczny, niemniej zauważalny. Co także znaczące, spadek ten obejmuje zarówno grupę kobiet, jak i mężczyzn. Zmniejsza się gęstość zaludnienia w gminie w przeliczeniu na 1 km², która w 2009 r. wynosiła 28 osób, a w 2014 r. - 26.

Tab. 1 Liczba mieszkańców Gminy Krzęcin w latach 2009-2014.

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Ogółem	3998	3923	3910	3857	3812	3756
Mężczyźni	2032	1980	1970	1947	1921	1902
Kobiety	1966	1943	1940	1910	1891	1854

Źródło: dane z Urzędu Gminy Krzęcin.

W podziale na 25 miejscowości gminy w 16 z nich liczba ludności spadła, a w 5 utrzymała się na tym samym poziomie. Największą miejscowością pod względem liczby ludności jest Krzęcin, w którym w 2014 r. mieszkały 692 osoby. Poza nim liczbę 300 mieszkańców przekroczyły miejscowości: Chłopowo, Granowo, Mielęcín, Objezierze i Żeńsko. Najmniej osób mieszka w miejscowości Potoczna (2), Kolonia IV Chłopowo (5) i Kolonia V Chłopowo (7).

Tab. 2 Liczba mieszkańców Gminy Krzęcin w latach 2009-2014 z podziałem na miejscowości.

L.p.	Miejscowość/sołectwo	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	Boguszyce	6	5	5	5	5	6
2	Chłopowo	477	461	449	454	451	446
3	Granowo	593	578	572	553	537	529
4	Grzywacz	16	16	15	16	16	16
5	Kaszewo	275	268	267	267	264	258
6	Kolonia IV Chłopowo	5	5	5	5	5	5
7	Kolonia V Chłopowo	9	9	9	7	7	7
8	Krzęcin	738	718	723	710	701	692
9	Ligwiąca	6	3	3	6	2	2
10	Mielęcín	379	359	368	361	359	349
11	Nowy Klukom	56	62	65	69	68	67
12	Objezierze	360	356	354	343	332	328
13	Pluskocin	24	24	24	24	24	25
14	Potoczna	2	2	2	2	2	2
15	Prokolno	17	17	17	17	17	17
16	Przybysław	233	237	238	237	234	229
17	Rakowo	292	298	299	292	295	288
18	Sierosławie	6	5	5	6	6	7
19	Słonice	89	87	88	87	88	84
20	Smużyk	12	12	11	11	11	11
21	Sobieradz	35	31	29	28	27	27
22	Sobolewo	10	11	11	11	11	12
23	Słowniec	9	9	9	9	7	7
24	Wężnik	19	19	18	18	18	18
25	Żeńsko	330	331	324	319	325	324

Źródło: dane z Urzędu Gminy Krzęcin.

W analizowanym okresie lat 2009 - 2014 zauważalny jest spadek liczby urodzeń żywych. Najbardziej znaczący spadek wystąpił w latach 2009 i 2010, kiedy urodziło się odpowiednio 52 i 33 dzieci. Należy zauważyć także, iż liczba urodzeń na przestrzeni lat ulega fluktuacji. Liczba zgonów utrzymuje się na podobnym poziomie, a największa różnica miała miejsce także w latach 2009-2010, kiedy wystąpił spadek z 43 do 36. Przyrost naturalny w gminie od 5 lat jest ujemny, przy czym największy spadek liczby ludności wystąpił w 2013 r., a rok później znacznie się zmniejszył. W ciągu 6 analizowanych lat na podobnym poziomie pozostała liczba zawieranych związków małżeńskich, choć wyraźnie widać, że z roku na rok pojawiają się poważne wahnięcia.

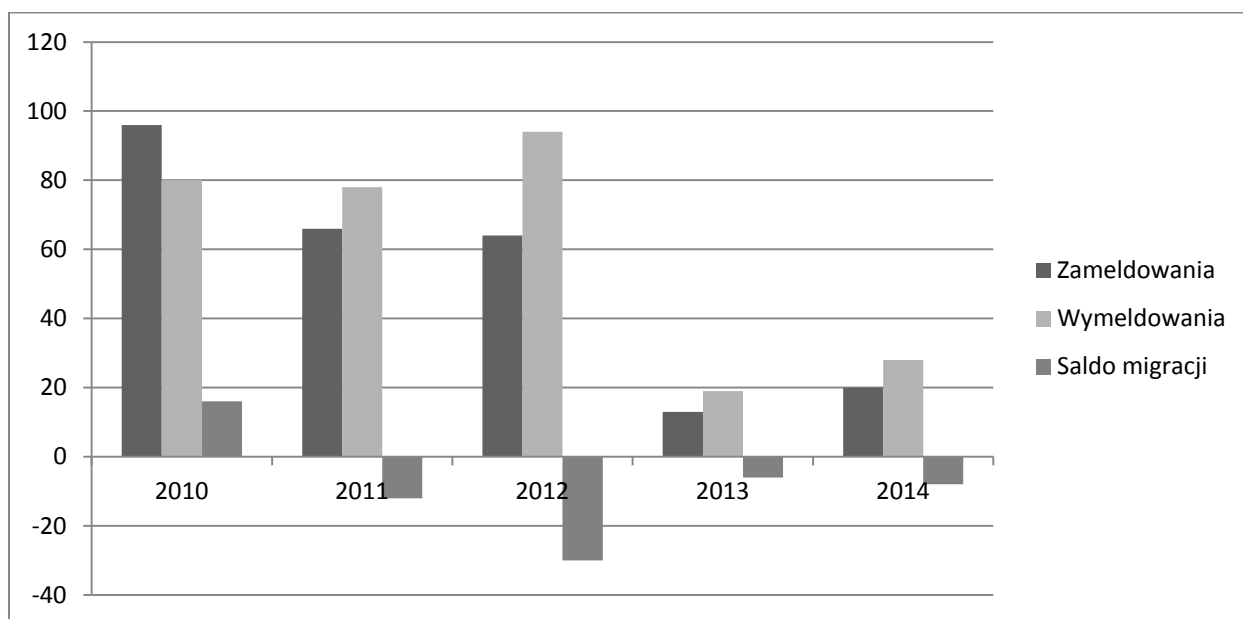
Tab. 3 Liczba urodzeń żywych, zgonów, małżeństw i przyrost naturalny w latach 2009-2014.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Urodzenia żywe ogółem	52	33	41	33	35	41
Zgony ogółem	43	36	46	43	49	43
Przyrost naturalny ogółem	+9	-3	-5	-10	-14	-2
Małżeństwa	21	26	19	23	17	22

Źródło: dane z Urzędu Gminy Krzęcin.

W analizowanym okresie liczba zameldowań najwyższa była w 2010 r., kiedy to wyniosła 96 osób, w pozostałych latach wyraźnie zmalała, a najniższą wartość osiągnęła w 2013 r. - tylko 13 osób. Liczba wymeldowań na przestrzeni lat ulegała wyraźnym zmianom. Między 2010 a 2011 rokiem spadła o 2 osoby, zaś już rok później wzrosła o 16. Największy spadek liczby wymeldowań nastąpił jednak między 2012 a 2013 rokiem (o 75 osób). Poza 2010 r. saldo migracji w Gminie Krzęcin jest ujemne. Warto zauważyć, iż najwyższy poziom osiągnęło w 2012 r., a w następnych latach wyraźnie zmalało, podobnie jak cały ruch migracyjny.

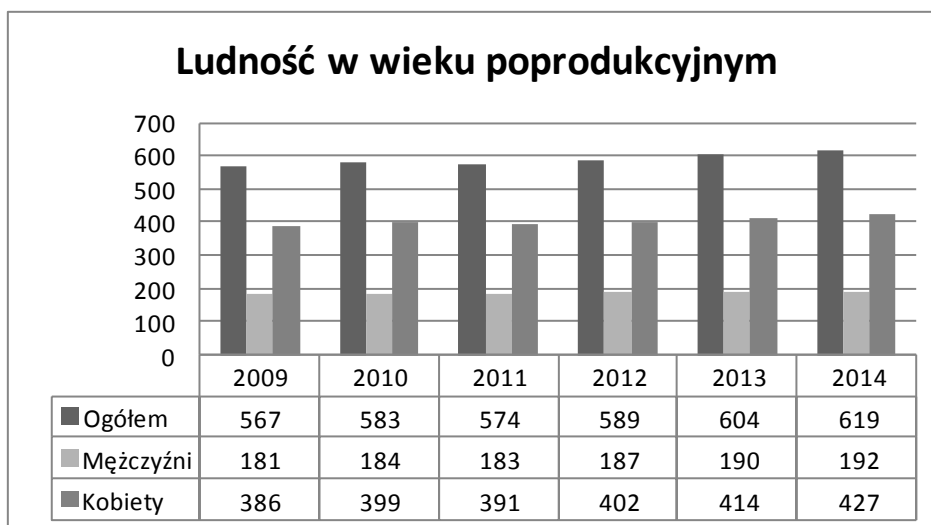
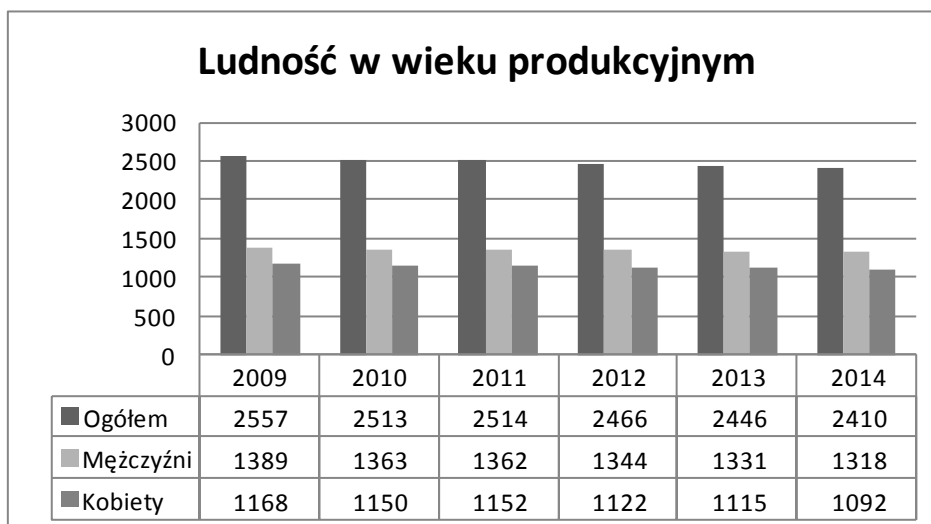
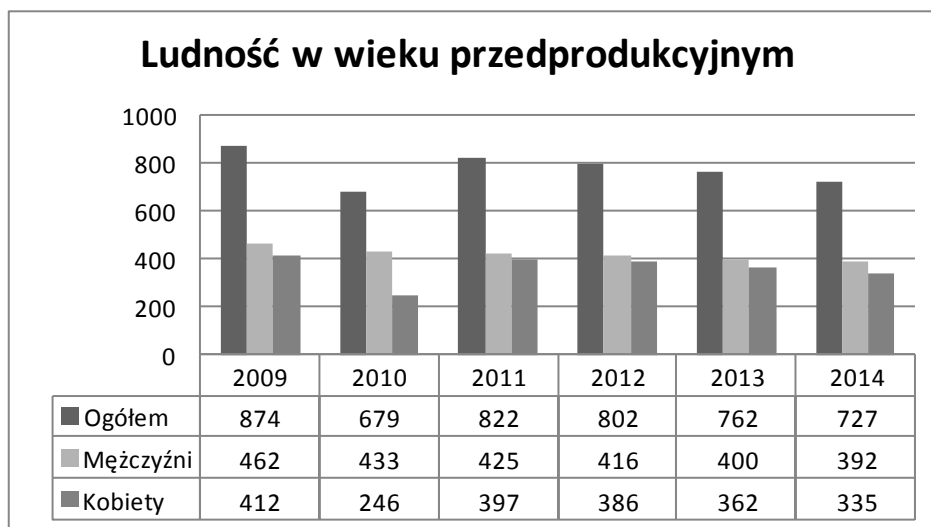
Rys. 2 Migracje zewnętrzne w Gminie Krzęcin w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

Spadek liczby ludności w Gminie Krzęcin zauważalny jest zarówno w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym - liczba mieszkańców zmalała o 147 osób w każdej z grup. Jednocześnie w obu grupach liczba ta szybciej spadała wśród kobiet niż w wśród mężczyzn. Wśród osób w wieku przedprodukcyjnym wyraźny spadek liczby mieszkańców nastąpił między 2009 a 2010 r., po czym w następnym odnotowany został wzrost wśród kobiet (o 151 osób). W kolejnych latach liczba osób w wieku przedprodukcyjnym systematycznie malała w obu kategoriach płci. W przypadku osób w wieku produkcyjnym ich liczba systematycznie spadała na przestrzeni całego badanego okresu. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, poza 2011 r., systematycznie rosła w obu kategoriach płci. Jednocześnie w tym wypadku różnica w liczbie kobiet i mężczyzn jest największa - liczba kobiet przeważa ponad dwukrotnie.

Rys. 3 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Krzęcin w latach 2009-2014.

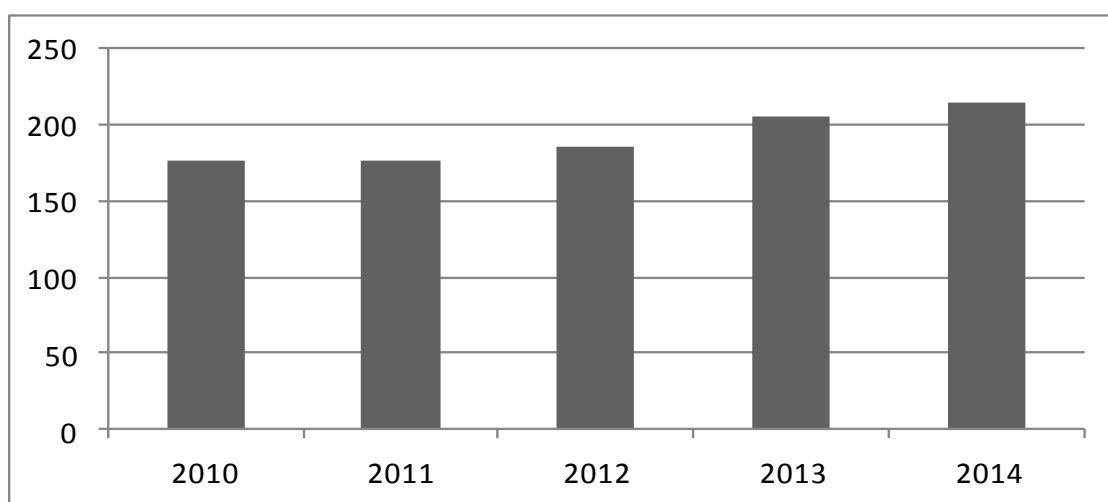
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

II Sfera gospodarcza

1. Działalność gospodarcza i rynek pracy

Gmina Krzęcin jest gminą wiejską, której gospodarka w dużej mierze opiera się na działalności rolniczej. Wśród przedsiębiorstw dominują małe (od 1 do 9 pracowników), a głównymi branżami są: handel i szeroko pojęta naprawa i rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.

Rys. 4 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w Gminie Krzęcin w latach 2010 - 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

W 2010 r. w Gminie Krzęcin zarejestrowanych było 176 podmiotów gospodarczych. Od tego czasu notowany jest ich stały przyrost, największy - bo wynoszący aż 11,3% - wystąpił między rokiem 2012 a 2013. W kolejnym roku wzrost zmniejszył się i wyniósł 3,8%.

Tab. 4 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych (lata 2010 -2014).

2010 r.	sektor publiczny	9
	sektor prywatny	167
2011 r.	sektor publiczny	9
	sektor prywatny	167
2012 r.	sektor publiczny	10
	sektor prywatny	175
2013 r.	sektor publiczny	10
	sektor prywatny	196
2014 r.	sektor publiczny	10
	sektor prywatny	204

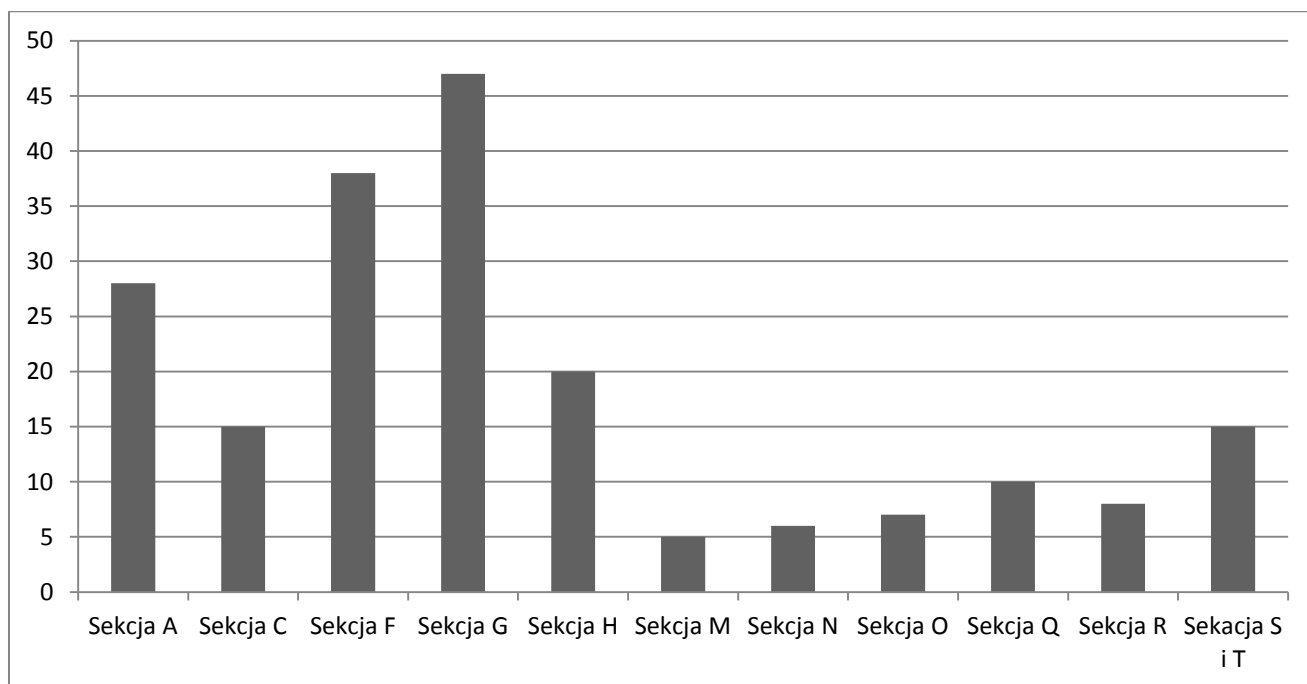
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Na podstawie powyższych danych widać wyraźnie, że liczba publicznych podmiotów gospodarczych utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na tym samym poziomie, systematycznie zaś wzrasta liczba podmiotów prywatnych. W 2014 r. wśród wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminie, te z sektora prywatnego stanowiły 95,3%, a z publicznego - 4,7%.

Wśród sektora prywatnego najliczniejsza grupa to działalność gospodarcza osób fizycznych, która stanowi 79%⁷ ogółu zarejestrowanych podmiotów prywatnych. Spółki handlowe to 6% podmiotów prywatnych, co jak na warunki gminy wiejskiej jest pokaźną liczbą. Zauważalny, szczególnie jak na warunki polskie, udział w sektorze prywatnym posiadają spółdzielnie, które stanowią 2,4% wszystkich podmiotów gospodarczych. Dobrze wypadają także stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, które w 2014 r. stanowiły 7,3% podmiotów. Sporo - bo 1,9% - stanowią spółki z udziałem kapitału zagranicznego. W sektorze publicznym dominują państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ze wskaźnikiem 70%.

⁷ Dane na podstawie: www.stat.gov.pl.

Rys. 5 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w Gminie Krzęcin w 2014 roku (sekcje powyżej 5 podmiotów).

A – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
C - Przetwórstwo przemysłowe	Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
F – Budownictwo	R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	S i T - Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
H – Transport i gospodarka magazynowa	
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	

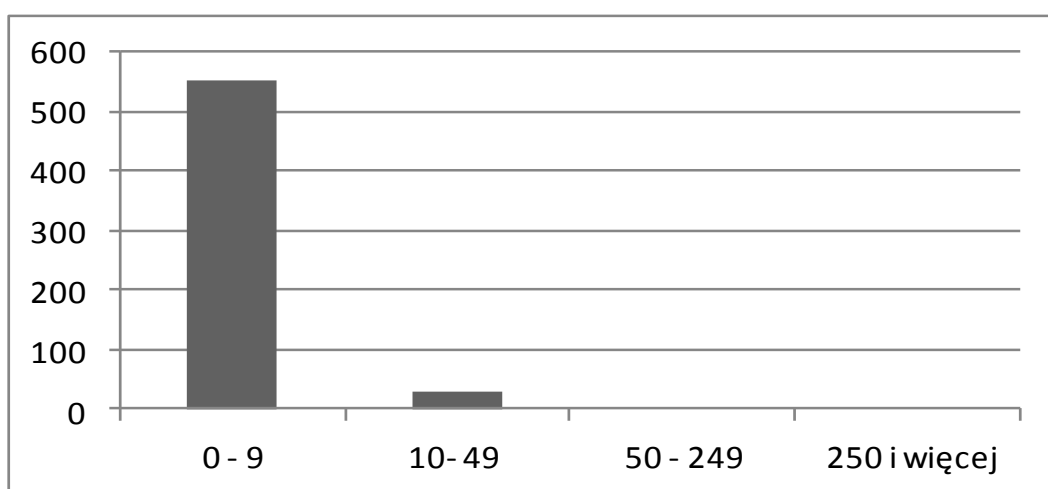
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Najwięcej podmiotów w Gminie Krzęcin działa w handlu i szeroko pojętej naprawie (22% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych), budownictwie (17,7%), a na trzecim miejscu rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (13%). Kolejne sektory są reprezentowane przez wyraźnie już mniejszą liczbę podmiotów, wyróżnić tu można transport i gospodarkę magazynową (9,3%), przetwórstwo przemysłowe (7%), pozostałą działalność usługową i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (7%). Najmniej podmiotów funkcjonuje w obszarach związanych z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (2,3%) oraz usługach administrowania i działalności wspierającej (2,8%). Jak wynika z powyższych

danych, gmina posiada typowo rolniczy charakter. Jednocześnie, mimo sprzyjających warunków przyrodniczych, działalnością związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi zajmują się w gminie tylko 4 podmioty (1,8%), natomiast kulturą, rozrywką i rekreacją - 8 (3,7%). Jest to o tyle ważne, że szeroko pojęta turystyka (w szczególności: agroturystyka) mogłaby stanowić dodatkowe źródło utrzymania (lub szansę całkowitego przebranżowienia) dla części szczególnie mniejszych gospodarstw w gminie.

Na terenie Gminy Krzęcin funkcjonuje ok. 10 przedsiębiorstw.

Rys. 6 Podmioty gospodarcze w zależności od liczby zatrudnianych pracowników (2014 r.).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

W gminie zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (jest ich 553 i stanowią 95%). W większości są to jednoosobowe podmioty działające na zasadach samozatrudnienia. Zazwyczaj nie tworzą dodatkowych miejsc pracy, a większość pracowników zatrudniają okresowo albo na umowy cywilnoprawne. Małych przedsiębiorstw jest tylko 29 (5%), nie występuje zaś żadne średnie ani duże przedsiębiorstwo.

Tab. 5 Liczba podmiotów gospodarczych w Powiecie Choszczeńskim i jego gminach – lata 2010-2013.

	2010 r.		2011 r.		2012 r.		2013 r.		2014 r.	
Powiat Choszczeński	4135	100,0%	3998	100,0%	4077	100,0%	4145	100,0%	4104	100,0%
Gmina Bierzwnik	356	8,6%	329	8,2%	335	8,2%	344	8,3%	350	8,5%
Gmina Choszczno	2227	53,9%	2152	53,8%	2163	53,1%	2181	52,6%	2157	52,6%
Gmina Drawno	375	9,1%	376	9,4%	371	9,1%	365	8,8%	359	8,7%
Gmina Krzęcin	176	4,3%	176	4,4%	185	4,5%	206	5,0%	214	5,2%
Gmina Pelczyce	544	13,2%	502	12,6%	537	13,2%	551	13,3%	531	12,9%
Gmina Recz	457	11,1%	463	11,6%	486	11,9%	498	12,0%	493	12,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Jeśli chodzi o liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, to na tle całego Powiatu Choszczeńskiego gmina wypada źle. W 2014 r. na jej terenie działało 5,2% wszystkich przedsiębiorstw z terenu powiatu. Warto zwrócić uwagę, że na przestrzeni lat systematycznie wzrastał udział podmiotów z tej gminy w całkowitej liczbie przedsiębiorstw powiatu (wzrost o prawie jeden punkt procentowy). Wynika to w dużej mierze z rolniczego charakteru gminy, gdyż gospodarstwa rolne nie są wliczane do grona przedsiębiorstw.

Gmina Krzęcin nie posiada żadnego systemu preferencji dla przedsiębiorców i nie uczestniczy w targach gospodarczych.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna zajmuje 9,38 tys. hektarów, tj. 66,8 % obszaru gminy. Wartość gleb w gminie nie jest najlepsza: 14,65 % stanowią grunty klasy III, 29,6 % grunty klasy IV, 5,87% grunty klasy V i 6,12% grunty klasy VI. W przewadze są to grunty orne, które stanowią 59% użytków rolnych. Część z nich z racji niekorzystnego układu czynników geologicznych wymaga ograniczenia intensyfikacji produkcji rolniczej⁸.

⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krzęcin (2008 r.).

**Tab. 6 Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Krzęcin w latach 2009 – 2014
[liczba indywidualnych gospodarstw rolnych].**

Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych	2009	2010	2011	2012	2013	2014
do 5 ha powierzchni	225	231	236	230	237	241
Powierzchnia 5 - 10 ha	60	57	59	56	58	55
Powierzchnia 10 - 50 ha	38	38	36	38	33	35
Powierzchnia powyżej 50 ha	89	94	97	99	98	99

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Gminy Krzęcin.

Jak wynika z tabeli, w Gminie Krzęcin na przestrzeni ostatnich lat wzrasta liczba gospodarstw rolnych (między 2009 a 2014 r. o 18). Najwięcej jest gospodarstw do 5 ha - w 2014 r. stanowiły one 55,6% wszystkich podmiotów (między 2009 a 2014 r. udział wzrósł o 1,5 punktu procentowego). Znacząco przybyło także wielkoobszarowych, przemysłowych gospodarstw powyżej 50 ha - wzrost o 10 (2 punkty procentowe), zaś o 5 spadła liczba gospodarstw o powierzchni 5-10 ha (w 2014 r. - 12,8%). W niewielkim stopniu, bo tylko o 3 podmioty spadła liczba gospodarstw o powierzchni 10-50 ha. W zakresie rozwoju gospodarczego gminy sytuacja w rolnictwie wydaje się silnie zróżnicowana. Z jednej strony wzrasta udział gospodarstw największych, najczęściej monokulturowych i produkujących na eksport, z drugiej zaś strony wzrasta liczba gospodarstw najmniejszych. Nie jest to pozytywny trend, gdyż - jak oceniają eksperci - tylko gospodarstwa o powierzchni ponad 10 ha mogą stanowić podstawowe źródło dochodu rodziny. Pozytywnym jest fakt, iż tylko w niewielkim stopniu spadła liczba gospodarstw posiadających od 10 do 50 ha ziemi.

2. Bezrobocie

W Gminie Krzęcin na dzień 30 kwietnia 2015 r. zarejestrowanych było 296 osób bezrobotnych, w tym 146 kobiet (49,3% wszystkich bezrobotnych). Bezrobocie w całym Powiecie Choszczeńskim wynosiło 3395 zarejestrowanych osób, w tym 1787 kobiet (23,2%). Widać, iż ponad dwukrotnie większe jest bezrobocie wśród kobiet w gminie niż w powiecie.

Procentowy udział bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Krzęcin wynosi 11,7%, a w Powiecie Choszczeńskim 10,5%⁹.

Tab. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Krzęcin i Powiecie Choszczeńskim w latach 2010 – 2015.

	Gmin Krzęcin					Powiat Choszczeński				
data	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety		razem	kobiety	razem	kobiety	
01.2015	311	158	311	158	12,30%	3 716	1 963	2 308	1 219	11,50%
01.2014	397	202	397	202	15,60%	4 718	2 519	2 879	1 542	14,40%
01.2013	388	197	388	197	15,40%	4 671	2 520	2 910	1 541	14,20%
01.2012	368	188	368	188	14,90%	4 367	2 422	2 661	1 466	13,50%
01.2011	361	162	361	162	14,60%	4 493	2 253	2 677	1 320	13,90%
01.2010	388	188	388	188	15,70%	4 673	2 338	2 808	1 381	14,40%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.pupchoszczno.pl

Jak wynika z powyższych tabel, na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba bezrobotnych w Gminie Krzęcin wykazuje tendencję spadkową, w tym w przypadku kobiet (wyjątkiem rok 2014). Podobna sytuacja występuje w Powiecie Choszczeńskim, gdzie liczba bezrobotnych w dłuższym okresie spada, zaś liczba bezrobotnych kobiet utrzymuje się na podobnym poziomie. Stopa bezrobocia w powiecie utrzymuje się na niższym poziomie niż w Gminie Krzęcin. Jednocześnie należy zauważyć, iż stopa bezrobocia w gminie na przestrzeni ostatnich lat wyraźnie spadła (o 3,4 punkty procentowe).

⁹ Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Choszczynie.

Tab. 8 Zarejestrowani bezrobotni w Gminie Krzęcin według wieku (I kwartał 2015 r.).

	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 59 lat	60 – 64 lata
Kobiety	42	53	36	27	4	1
Mężczyźni	36	25	29	40	21	14
Ogółem	78	78	65	67	25	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.pupchoszczno.pl.

Najwięcej bezrobotnych występuje w dwóch „najmłodszych” grupach wiekowych - między 18 a 24 i 25 a 34 rokiem życia. W kolejnych dwóch przedziałach wiekowych osób bezrobotnych jest mniej (o około 10 osób), w tym wyraźnie mniej w dwóch ostatnich. Widać, iż problemem bezrobocia w Gminie dotknięte są szczególnie osoby młode. Innym niepokojącym zjawiskiem jest bezrobocie wśród młodych kobiet. Szczególnie dużo kobiet w stosunku do wszystkich bezrobotnych jest w grupie od 25 do 34 lat. Może to być częściowo związane ze zjawiskiem ukrytego bezrobocia, które zazwyczaj dotyczy kobiet.

Tab. 9 Zarejestrowani bezrobotni w Gminie Krzęcin według poziomu wykształcenia (I kwartał 2015 r.).

	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Kobiety	9	31	38	34	51
Mężczyźni	4	13	9	53	86
Ogółem	13	44	47	87	137

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.pupchoszczno.pl.

Najwięcej bezrobotnych jest w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, a następnie zasadniczym zawodowym. Najmniej bezrobotnych posiadało zaś wykształcenie wyższe i średnie ogólnokształcące. Wpływ na to może mieć fakt, iż osoby te są zazwyczaj bardziej mobilne i opuszczają teren gminy. Przypuszczalnie więcej osób po uzyskaniu wyższego wykształcenia nie wraca do gminy. Wśród bezrobotnych z niższym wykształceniem więcej jest mężczyzn niż kobiet. Zastanawiający zaś jest fakt, że w

przypadku wykształcenia policealnego, średniego zawodowego i ogólnokształcącego zdecydowanie więcej jest bezrobotnych kobiet.

III Infrastruktura techniczna

1. Mieszkalnictwo

Do gminy należy 1 budynek, w którym dostępne są 3 lokale mieszkalne o powierzchni 70 m². Przeciętna wielkość jednego mieszkania to 23 m².

Na terenie gminy od 2010 r. utrzymuje się bardzo zbliżona liczba zasobów mieszkaniowych (niezależnie od tego, do kogo należą). Nie uległa zmianie również średnia powierzchnia jednego mieszkania oraz liczba izb. Na podobnym poziomie pozostaje podłączenie do sieci wodociągowej (96,3%), wyposażenie w spłukiwany ustęp (91,3%), łazienkę (85,3%), centralne ogrzewanie (76,1%) oraz gaz z sieci (35%)¹⁰.

Tab. 10 Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2013 (wszystkie).

	2010	2011	2012	2013
mieszkania	1130	1132	1133	1137
średnia powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	73,2	73,3	73,3	73,5
liczba izb	3,9	3,9	3,9	3,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Wahaniom ulega liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych. Najmniej wydano na nie w 2010 r. - 54 568 zł (średnio jeden dodatek wynosił 112,98 zł), zaś najwięcej w kolejnym roku - 91 504 zł (jeden dodatek to średnio 128,52 zł). W 2013 r. wartości te uległy zmniejszeniu - wypłacono 565 dodatków na łączną kwotę 87 403 zł, co jednak oznacza, że wzrosła średnia kwota jednego dodatku (156,70 zł) - wg Banku Danych Lokalnych GUS.

2. Sieć komunikacyjna, drogowa

Gmina Krzęcin zarządza 56,7 km dróg, z czego znacząca większość posiada nawierzchnię gruntową.

¹⁰ Na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 11 Drogi gminne na terenie Gminy Krzęcin.

L.p.	Przebieg drogi	Długość drogi [km]	Nawierzchnia
1.	od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 160 do m. Rakowo	2,3	bitumiczna
2.	od m. Raduń (od granicy gminy) do m. Rakowo	4,2	bruk - żużel
3.	od m. Zwierzyń (od granicy gminy) przez m. Wężnik do Krzęcina	4,3	gruntowa leśna
4.	od m. Zwierzyń (od granicy gminy) przez m. Potoczna do m. Granowo	3,4	gruntowa częściowo utwardzona
5.	od m. Żeńsko przez m. Wężnik do m. Granowo	4,0	żużlowa
6.	od m. Bolewice (od granicy gminy) przez m. Sobieradz do m. Granowo		żużlowa
7.	od m. Sobieradz do drogi powiatowej nr 2212Z	0,4	bitumiczna
8.	od m. Granowo przez m. Mielęcín do m. Chłopowo	6,8	żużlowo-gruntowa
9.	od m. Granowo do m. Przybysław	3,8	gruntowa
10.	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 2212Z przez Smużyk do skrzyżowania z drogą gminną z pozycji nr 3	1,2	gruntowa
11.	od skrzyżowania z drogą powiatową nr 2222Z przez m. Boguszyce do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2228Z	1,4	żużlowo-gruntowa
12.	od m. Przybysław do m. Ligwica	2,8	gruntowa utwardzona
13.	od m. Objezierze do m. Chłopowo	4,6	żużlowa
14.	od m. Objezierze do skrzyżowania z drogą gminną z pozycji nr 13	3,0	gruntowa
15.	od m. Objezierze do skrzyżowania z drogą gminną z pozycji nr 16	1,6	gruntowa ulepszona
16.	od m. Krzęcin przez m. Wyszyna i m. Objezierze do skrzyżowania z drogą gminną z pozycji nr 13	5,3	gruntowa - ulepszona żużlem
17.	od m. Chłopowo do m. Roszkowice	2,6	gruntowa
18.	od m. Chłopowo do m. Kołeczko (do granicy gminy)	2,3	gruntowa
19.	od m. Kaszewo (od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 160 do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2212Z	1,4	gruntowa utwardzona
20.	od m. Żeńsko do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2228Z	1,3	gruntowa utwardzona

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzęcin, s. 29-30.

Przez teren Gminy Krzęcin przebiega łącznie prawie 72 km dróg powiatowych, o których utrzymanie dba Zarząd Dróg Powiatowych w Choszczynie.

Tab. 12 Sieć dróg powiatowych przebiegających przez Gminę Krzęcin.

L.p.	Nr drogi	Przebieg	Lokalizacja		Długość [km]
			Od km	Do km	
1.	2212Z	Pełczyce - Krzęcin - Rakowo - Zieleniewo	8+653	23+133	14,480
2.	2218Z	Zamęcin - Zwierzyń - Żeńsko	4+064	7+452	3,388
3.	2228Z	Choszczno - Krzęcin - Strzelce Kraj.	3+051	17+863	14,812
4.	2229Z	Nowy Klukom - Krzęcin	0+000	4+068	4,068
5.	2230Z	Krzęcin - Jarosławsko	0+000	7+128	7,128
6.	2158Z	Płonno - Krzynki - Jarosławsko - Sowiniec	17+219	24+861	7,642
7.	2222Z	Recz - Suliszewo - Kołki - Zieleniewo - Rębusz - Krzęcin	28+256	35+875	7,619
8.	2231Z	Stary Klukom - Słonice - Bierzwnik - Kolsk - granica powiatu	2+292	12+095	9,800
9.	2232Z	Rakowo - Pławno	0+000	1+997	1,997
10.	2247Z	Jarosławsko - Lipie Góry	1+770	2+629	0,859

Źródło: dane z Powiatowego Zarządu Dróg w Choszczynie,
<http://pzd.choszczno.ibip.pl/public/?id=134069>.

Ponadto przez teren Gminy Krzęcin biegnie jedna droga wojewódzka (nr 160), którą utrzymuje Rejon Dróg Wojewódzkich w Pyrzycach (Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie). Biegnie ona od Choszczna do granicy województwa zachodniopomorskiego - w kierunku Drezdenka. Jest to droga kategorii G o szerokości jezdni średnio 6 m i pasa drogowego od 9 do 20 m. W Kaszewie na długości 500 m wybudowano obustronne chodniki i 2 zatoczki autobusowe. Droga posiada nawierzchnię bitumiczną.

Przez obszar gminy przebiega również linia kolejowa o charakterze magistralnym, łącząca Poznań ze Szczecinem. Odcinek linii w gminie wynosi 8,810 km, a na jej 127 km zlokalizowana jest stacja kolejowa Słonice.

3. Sieć wodociągowa

Gminną siecią wodociągową zarządza Zespół Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Łączna jej długość to 22,1 km, a średni wiek waha się od 30 do 40 lat.

Na terenie gminy nie występują powierzchniowe ujęcia wody, natomiast głębinowe znajdują się w: Krzęcinie (2), Chłopowie (1), Żeńsku (2), Objezierzu (2) i Granowie (1). Maksymalna wydajność godzinowa studni wynosi 166 m³, natomiast roczna - 111 325 m³. Stacje uzdatniania wody znajdują się w tych samych miejscowościach, co ujęcia wody. Ubytki wody na sieci sięgają 10 058 m³, co oznacza, że strata wynosi ok. 13% produkowanej wody.

Na terenie gminy pozostały 34 gospodarstwa domowe, do których woda nie jest jeszcze dostarczana gminną siecią. Przekłada się to na 84 osoby. Największe zużycie wody dotyczy celów bytowo-gospodarczych i wynosi 70 709 m³ rocznie, a w przypadku celów przemysłowych - 6 974 m³ rocznie. Według Banku Danych Lokalnych GUS, w przeliczeniu na jednego mieszkańca zużycie wody wynosi 26,1 m³ (2013 r.).

Tab. 13 Odbiorcy wodociągów.

Odbiorcy	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców w % korzystających z sieci
Gospodarstwa domowe	736	98
Odbiorcy komunalni	-	-
Przedsiębiorcy/rzemieślnicy	27	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

Tab. 14 Zużycie wody w gminie [dam³].

Ogółem	77,6
Przemysł	4
Rolnictwo i leśnictwo	3
Eksploatacja sieci wodociągowej	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

4. Sieć kanalizacyjna

Zespół Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska zarządza również siecią kanalizacyjną na terenie Gminy Krzęcin. Długość sieci to 5,5 km w Chłopowie i 5,6 na pozostałej części terenu gminy. Sieć jest młoda i liczy zaledwie 3 lata. Podłączonych do niej jest 167 odbiorców.

W 2011 r. zakończono prace przy budowie oczyszczalni ścieków w Chłopowie. Jest ona w stanie przyjąć 40 m³ ścieków w ciągu doby i oczyścić 27 m³. Budowana była (wraz z

kanalizacją grawitacyjną, ogólnospławną, przepompowniami ścieków, siecią wodociągową i studzienkami kanalizacyjnymi) za kwotę 4 mln przy wykorzystaniu środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Obecnie planuje się wykonanie kanalizacji na terenie Objezierza, Żeńska i Granowa. Łącznie 96% mieszkańców korzysta z oczyszczalni ścieków.

Tab. 15 Liczba odprowadzanych ścieków - ścieki komunalne i przemysłowe [dam³].

Ogółem	9,2
Ścieki oczyszczane	9,2
Ścieki nieoczyszczane	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

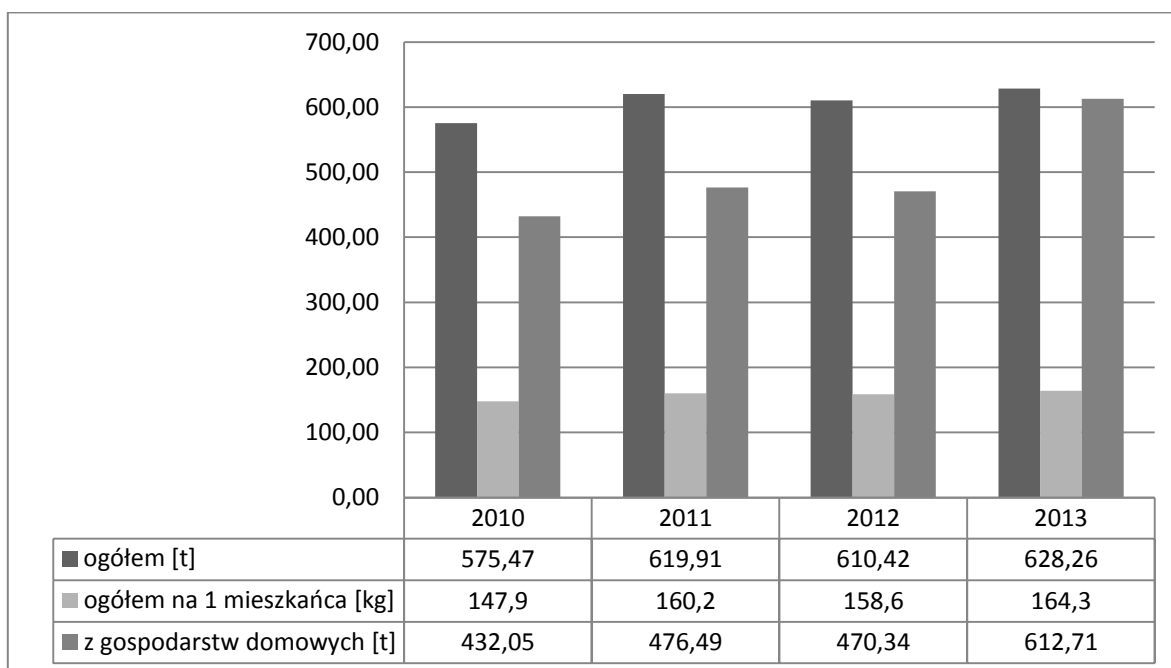
Z sieci kanalizacyjnej korzysta na terenie gminy 165 gospodarstw domowych oraz 2 przedsiębiorstwa.

5. Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Krzęcin zbieraniem, transportem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych zajmuje się Związek Gmin Dolnej Odry, mający swoją siedzibę w Chojnie.

Liczba odpadów zmieszanych produkowanych przez mieszkańców gminy systematycznie rośnie. Gmina Krzęcin, podobnie jak cały Powiat Choszczeński, wprowadziła selektywną zbiórkę odpadów.

Rys. 7 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 1989-2003 w Objezierzu funkcjonowało składowisko odpadów o powierzchni ok. 6 ha, obecnie jest nieczynne, ponieważ nie spełniało warunków technicznych.

Ponadto na terenie gminy występują tzw. dzikie wysypiska. W Banku Danych Lokalnych GUS odnotowano istnienie 3 o łącznej powierzchni 5600 m².

6. Infrastruktura energetyczna

Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie Gminy Krzęcin zapewnia Enea Operator S.A. Oddział Dystrybucji w Gorzowie Wlkp. Rejon Dystrybucji w Choszcznie.

Przez teren gminy przebiega (na odcinku 12,5 km) jedna linia energetyczna o mocy 110 kV, łącząca Główne Punkty Zasilania Dolice - Krzęcin - Dobiegniew. Jeden z nich znajduje się przy drodze powiatowej nr 2212Z z Krzęcina do Słonic. Wyposażony jest w dwa transformatory po 16 MVA, przy czym średnie obciążenie wynosi 6 MVA.

Długość sieci napowietrznych 15 kV wynosi ok. 110 km, natomiast kablowych 15 kV - 1,7 km. Stan tej sieci można określić jako dobry.

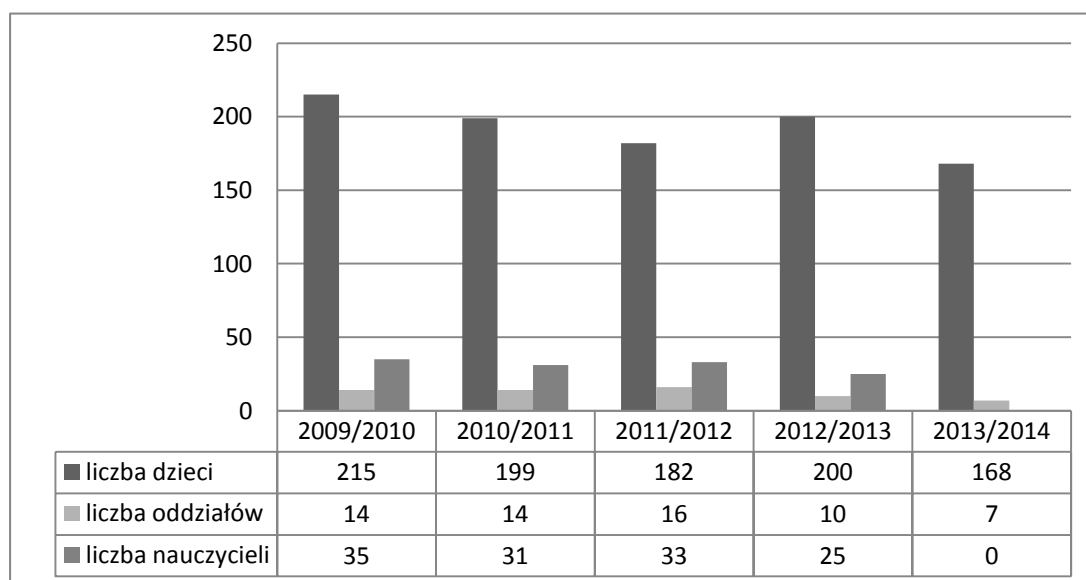
IV Infrastruktura społeczna

1. Infrastruktura edukacyjna

Dnia 1 października 2013 r. otwarto w Krzęcinie Integracyjny Punkt Przedszkolny. Kończy on działalność w czerwcu 2015 r., ponieważ funkcjonuje w ramach projektu realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - "Przedszkole promyckiem radości w Gminie Krzęcin". Koszt projektu to prawie 1,2 mln zł (wkład gminy 205 000 zł), a działania objęły zmodernizowanie 4 sal w budynku dawnej szkoły podstawowej i przystosowanie ich do korzystania przez 2 oddziały przedszkolne, remont łazienek (z przystosowaniem do korzystania przez dzieci niepełnosprawne) oraz budowę 2 placów zabaw (zewnątrzny i w atrium budynku). W placówce może przebywać 25 dzieci.

W Gminie Krzęcin funkcjonuje 1 szkoła podstawowa - w Krzęcinie z filią w Granowie. Obserwuje się tendencję spadkową w zakresie liczby dzieci, choć w roku szkolnym 2012/2013 wystąpił wzrost liczby uczniów o 18 osób. Od roku szkolnego 2009/2010 z kolei liczba oddziałów, w których uczą się dzieci, spadła o połowę. Na poniższym wykresie przedstawiono dane liczbowe dotyczące liczby uczniów, oddziałów szkolnych i zatrudnionych we wszystkich szkołach podstawowych w gminie nauczycieli, przy czym w związku z brakiem danych dotyczących roku szkolnego 2013/2014, pojawiła się wartość "0".

Rys. 8 Szkoła podstawowa w Krzęcinie z filią w Granowie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

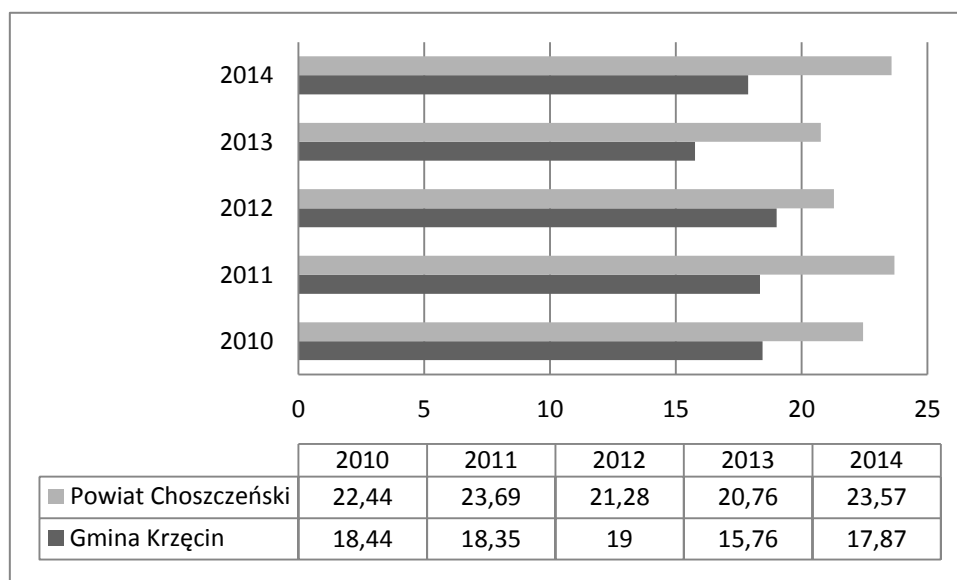
Szkoła Podstawowa w Krzęcinie wyposażona jest w salę gimnastyczną oraz świetlicę otwartą 30 godzin tygodniowo. Ponadto w Zespole Szkół (dzielony z gimnazjum) znajdują się

3 pracownię komputerowe, po jednej sali językowej, przyrodniczej, fizyczno-chemicznej i 2 sale zabaw. Filia szkoły krzęcińskiej w Granowie wyposażona jest z kolei w 10-stanowiskową pracownię komputerową z dostępem do internetu. Szkoła w Krzęcinie posiada bogatą ofertę zajęć dodatkowych: po 2 godziny zajęć z przyrody, sportowych i opiekuńczo-wychowawczych, po 5 godzin dydaktyczno-wyrównawczych, wyrównawcze i rozwijające z matematyki, po 1 godzinie zajęć komputerowych oraz artystycznych/plastycznych. Szkoła Podstawowa w Granowie z kolei oferuje uczniom po 1 godzinie zajęć wyrównawczych dla klas I-III, rozwijających dla uczniów oddziału przedszkolnego, komputerowych oraz 1,5 godziny plastycznych. Nie prowadzi wymiany ze szkołami zagranicznymi.

Stu dwudziestu trzech uczniów z klas I-VI korzysta z dowożenia do szkoły, podobnie dowożonych jest 25 dzieci z oddziału przedszkolnego.

Niepokojące są jednak wyniki sprawdzianów pisanych przez dzieci kończące naukę w szkole podstawowej (szóstoklasistów). Od 2010 r. uczniowie z Gminy Krzęcin pisali ten sprawdzian najslabiej spośród wszystkich uczniów Powiatu Choszczeńskiego. Lepsze wyniki uzyskiwali nie tylko uczniowie z gmin miejsko-wiejskich, ale również z gminy wiejskiej Bierzwnik. Mimo zmiany formuły sprawdzianu w 2015 r., wyniki uczniów z Gminy Krzęcin nie uległy poprawie.

Rys. 9 Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w Gminie Krzęcin na tle Powiatu Choszczeńskiego w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/cms,1022,wyniki_i_analazy.htm.

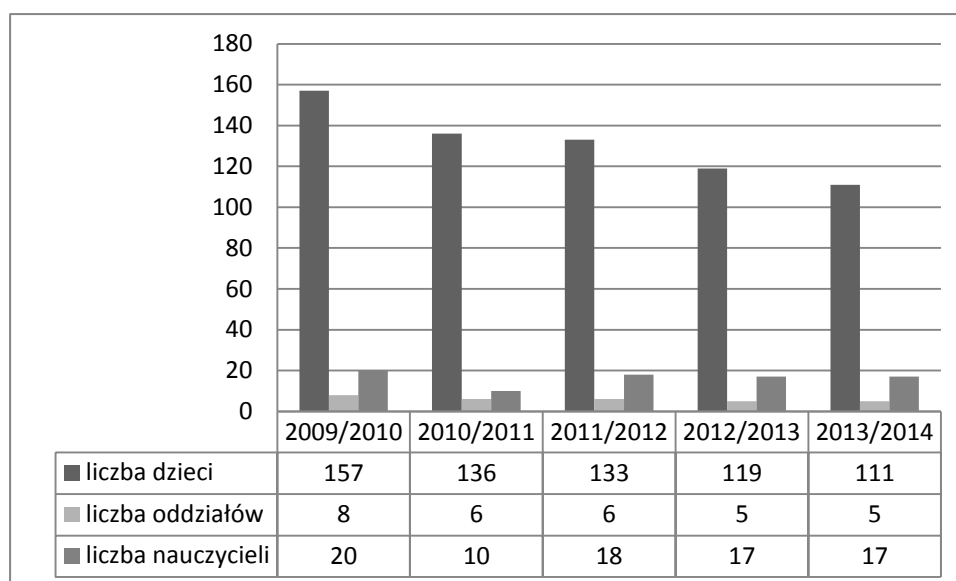
Tab. 16 Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w Gminie Krzęcin, Gminie Bierzwnik i Powiecie Choszczeńskim [%].

	Część pierwsza	Część I - jęz. polski	Część I - matematyka	Część II - jęz. angielski	Część II - jęz. niemiecki
Powiat Choszczeński	60,98	67,23	54,39	71,13	66,02
Gmina Bierzwnik	60,06	67,30	52,45	69,16	66,37
Gmina Krzęcin	46,68	52,83	40,17	51,00	44,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/cms,1022,wyniki_i_analazy.htm.

Do Zespołu Szkół w Krzęcinie włączono również gimnazjum. Tendencje związane z liczbą uczniów, oddziałów szkolnych oraz zatrudnionych nauczycieli są takie same jak w przypadku szkoły podstawowej.

Rys. 10 Gimnazjum w Krzęcinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

Gimnazjum w Krzęcinie wyposażone jest w pracownię komputerową z 20 stanowiskami podłączonymi do internetu. Świetlica zapewnia uczniom opiekę przez 20 godzin tygodniowo. W roku szkolnym 2013/2014 uczniowie mogli brać udział w kilku zajęciach dodatkowych: 1 godzinie zajęć wspierających (opieka psychologiczno-pedagogiczna), 3 godzinach zajęć świetlicowych, 2 godzinach zajęć wyrównawczych z chemii, 4 godzinach zajęć sportowych i wyrównawczych z matematyki, a także 1 godzinie:

zajęć z języka angielskiego, wyrównawczych z języka polskiego, rozwijających z języka polskiego, dodatkowych z historii oraz artystycznych tygodniowo. Gimnazjum nie prowadzi wymiany ze szkołami zagranicznymi.

Analogicznie wygląda kwestia wyników egzaminu gimnazjalnego. W latach 2010 i 2011 r. uczniowie z Gminy Krzęcin nie byli najgorsi w powiecie jedynie w przypadku języka angielskiego (jęz. niemiecki nie był tam wówczas wprowadzony), a tylko w przypadku części matematyczno-przyrodniczej pojawiła się poprawa. Również w kolejnych latach uczniowie kończący naukę w gimnazjum utrzymali "przedostatnią" pozycję w przypadku wyniku egzaminu z języka angielskiego, widać również coraz lepsze wyniki z egzaminu z języka niemieckiego.

Tab. 17 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Krzęcin i Powiecie Choszczeńskim w latach 2010 - 2011 [%].

	Gmina Krzęcin			Powiat Choszczeński		
	H	M-P	JA	H	M-P	JA
2010	25,33	17,89	22,48	28,14	20,17	25,48
2011	19,04	18,13	19,64	23,26	21,08	23,00

Legenda: H - część humanistyczna, M-P - część matematyczno-przyrodnicza, JA - język angielski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/cms,1011,wyniki_i_analzy.htm.

Tab. 18 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Krzęcin i Powiecie Choszczeńskim w latach 2012-2014 [%].

	Gmina Krzęcin							
	H,W	JP	P	M	JA-p	JA-r	JN-p	JN-r
2012	48,85	52,15	40,56	37,41	46,54	21,88	35,50	15,00
2013	48,51	47,34	46,83	34,29	46,24	24,91	38,00	13,00
2014	48,60	55,02	42,37	33,21	52,13	25,58	44,20	17,80

	Powiat Choszczeński							
	H,W	JP	P	M	JA-p	JA-r	JN-p	JN-r
2012	54,66	57,44	44,73	41,58	51,39	32,44	55,95	33,41
2013	53,31	55,56	54,15	41,67	53,07	36,82	53,20	41,04
2014	53,73	64,22	47,17	42,30	59,50	38,93	48,83	32,39

Legenda: H,W - historia, WOS, JP - język polski, P - przedmioty przyrodnicze, M - matematyka, JA-p - jęz. angielski podstawowy, JA-r - jęz. angielski rozszerzony, JN-p - jęz. niemiecki podstawowy, JN-r - jęz. niemiecki rozszerzony.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/cms,1011,wyniki_i_analizi.htm.

2. Infrastruktura sportowa i kulturalna

Instytucją kultury działającą na terenie gminy jest Gminne Centrum Kultury w Krzęcinie. Funkcjonowanie GCK opiera się na istnieniu 8 filii: Wiejskich Domów Kultury w Chłopowie i Granowie oraz Klubów Kultury w Kaszewie, Mielęcinie, Objezierzu, Przybysławiu, Rakowie i Żensku. W każdej filii zatrudniony jest instruktor ds. kultury. W GCK oraz filiach odbywają się zajęcia plastyczne, taneczne, teatralne, brydżowe oraz sportowe (tenis stołowy w Objezierzu). W ramach sekcji muzycznej działa Krzęcińska Orkiestra Dęta (od 2005 r.). Ponadto w każdym Domu i Klubie Kultury organizowane są imprezy okolicznościowe dla mieszkańców.

Do 2013 r. istniała w Gminie Krzęcin Biblioteka Publiczno-Szkolna, jednak została z niej wydzielona Biblioteka Publiczna i włączona do Gminnego Centrum Kultury.

Nie istnieje natomiast odrębna instytucja zajmująca się sportem. Mieszkańcy mają do dyspozycji kompleks boisk Orlik. Boisko w Krzęcinie otwarte jest do godz. 21.00. Każdy ma prawo do korzystania z tej infrastruktury, jednak w pewnych godzinach ćwiczą tam lokalne kluby sportowe: Klon Krzęcin, UKS Ina Krzęcin, Gryf Objezierze czy Sokół Granowo.

Wykaz imprez kulturalnych i sportowych pokazuje, że gmina stara się zagospodarować mieszkańcom czas. W 2015 r. zaplanowano:

Tab. 19 Wykaz imprez na terenie Gminy Krzęcin w 2015 r.

L.p.	Nazwa imprezy	Forma imprezy	Termin i miejsce	Organizator/ współorganizator
1	Akcja „Bezpieczne Ferie”	zajęcia w Klubach Kultury	19-30 stycznia 2015 wszystkie placówki GCK	GCK/GKRPA
2	Przegląd Amatorskiego Ruchu Artystycznego – PARA 2015	przegląd form artystycznych w kategorii: muzyka, taniec, plastyka, recytacja, teatr, kabaret	marzec-kwiecień 2015 WDK Chłopowo	GCK
3	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej Szkół Gimnazjalnych	turniej piłki nożnej	kwiecień 2015 kompleks Orlik	UKS Ina Krzęcin/ ZS Krzęcin
4	Turniej Piłki Nożnej Orlików	turniej piłki nożnej	maj 2015 kompleks Orlik	GCK
5	Powiatowy Koncert Zespołów Śpiewaczych	koncert	maj 2015 WDK Chłopowo	Klub Aktywnego Seniora/ Caritas Chłopowo
6	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych	turniej piłki nożnej	maj 2015	UKS Ina Krzęcin/ ZS Krzęcin
7	VII Spartakiada Sportowa „Krok bliżej Paraolimpiady”	zawody sportowe osób niepełnosprawnych	czerwiec 2015 kompleks Orlik	ŚDS
8	Festyny Majówkowe	festyny dla dzieci	1-3 maj 2015 kluby i domy kultury	GCK
9	Krzęcińskie Święto Wiatraka	impreza promocyjna	czerwiec 2015 amfiteatr	GCK/Urząd Gminy
10	Noc Świętojańska	spotkania	czerwiec 2015 jezioro przy WDK	Klub Aktywnego Seniora

			Chłopowo	
11	Krzęcińska Amatorska Liga Piłki Nożnej 2015	turniej sportowy	lipiec 2015 kompleks ORLIK	GCK
12	Akcja „LATO NA WSI”	imprezy rekreacyjne	lipiec 2015 wszystkie placówki GCK	GCK/GKRPA
13	Krzęcińska Liga Orlika	turniej piłkarski seniorów	lipiec 2015 kompleks Orlik	GCK
14	Gminny Festyn Dożynkowy	festyn	wrzesień 2015 amfiteatr	GCK/ Urząd Gminy
15	Gminny Bal Seniora	zabawa taneczna	wrzesień 2015 WDK Chłopowo	Klub Aktywnego Seniora Chłopowo
16	Turniej Piłki Nożnej Orlików	turniej piłki nożnej	wrzesień 2015 stadion sportowy	GKS „Klon” Krzęcin
17	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej Szkół Gimnazjalnych	turniej piłki nożnej	Października 2015	UKS Ina Krzęcin/ ZS Krzęcin
18	Jarmark Świąteczny	kiermasz	grudzień 2015	GCK
19	Inne imprezy kulturalne	wystawa autorska, spektakle, pokazy, warsztaty, występy artystyczne	2015	GCK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Krzęcin.

3. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Marian Jędrzejczak ul. ogodna 9, Krzęcin. W ofercie przychodni znajduje się poradnia POZ, gabinet pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, położnej środowiskowo-rodzinnej, punkt szczepień, gabinet zabiegowy i zespół transportu sanitarnego.

Mieszkańcy mają do dyspozycji również punkt apteczny w Krzęcinie przy ul. Pogodnej 9.

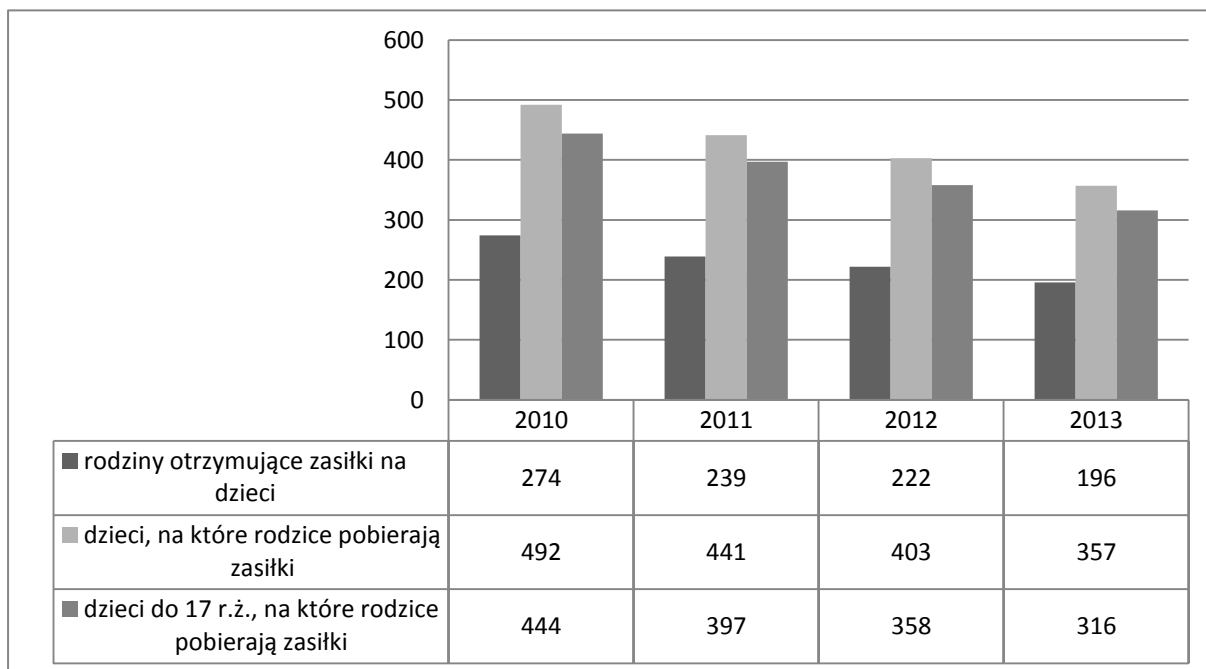
4. Opieka społeczna

Zadania z zakresu opieki społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w przy ul. Szkolnej 2 w Krzęcinie.

W Gminie Krzęcin występuje rosnąca tendencja w zakresie liczby gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej. W 2010 r. liczba takich rodzin wynosiła 309, natomiast w 2013 r. już 443 (mimo że w latach 2011-2012 r. spadła do ok. 290). Zmniejsza się udział gospodarstw znajdujących się poniżej kryterium dochodowego w tej grupie - z 84,5% w 2010 r. do 79,7% w 2013 roku.

W Gminie Krzęcin zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z zasiłków na dzieci, a tym samym liczby dzieci, na które rodzice pobierają świadczenia. Około 90% tych dzieci nie ukończyło 17 lat.

Rys. 11 Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Krzęcin w latach 2010-2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Kwota świadczeń rodzinnych wypłacanych przez gminę spada, natomiast najwyższą wartość osiągnęły one w latach 2011-2012 (ponad 1,4 mln zł). W 2013 r. wydano na nie

łącznie 1,18 mln zł. Konsekwentnie każdego roku maleją wydatki gminy na zasiłki rodzinne oraz pielęgnacyjne.

Tab. 20 Kwota świadczeń rodzinnych ogółem wypłacanych w latach 2010-2013 [tys. zł].

	2010	2011	2012	2013
kwota świadczeń rodzinnych	1281	1438	1442	1180
kwota zasiłków rodzinnych z dodatkami	783	725	682	642
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	296	289	289	259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W Krzęcinie funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy, który mieści się w budynkach dawnej szkoły podstawowej. W ŚDS przebywać może ponad 20 osób, które korzystają z pracowni gospodarstwa domowego, plastycznej, sali rehabilitacyjnej i relaksacyjno-wypoczynkowej.

5. Bezpieczeństwo publiczne

W Krzęcinie przy ul. Ogrodowej 10 znajduje się Posterunek Policji, działający w ramach Komendy Powiatowej Policji w Choszczynie. Ponadto gminie "przydzielony" jest dzielnicowy.

Stan bezpieczeństwa w gminie jest oceniany jako dobry. W 2013 r. na terenie Gminy Krzęcin odnotowano 2 wypadki, rok później tylko jeden, przy czym w żadnym nie wystąpiły ofiary śmiertelne. Niewiele również - w stosunku do innych gmin Powiatu Choszczeńskiego - wystąpiło kolizji, choć dostrzec można tendencję wzrostową: 12 kolizji w 2013 r. i 19 w 2014 roku.¹¹

Na terenie Gminy Krzęcin znajduje się w sumie 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym jedna (w samym Krzęcinie) należąca do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Pozostałe znajdują się w Chłopowie, Objezierzu, Granowie i Żeńsku. Ponadto teren gminy kontroluje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Choszczynie.

¹¹ *Sprawozdanie Komendanta Powiatowego Policji z działalności Komendy Powiatowej Policji w Choszczynie oraz informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Choszczeńskiego w 2014 roku*, <http://www.spow.choszczno.bip.net.pl/?a=6325>.

6. Aktywność społeczna

Gmina Krzęcin podzielona jest na 11 sołectw. W żadnym z nich nie działają grupy odnowy wsi/miejscowości. Natomiast na terenie gminy funkcjonuje 11 organizacji pozarządowych:

- Stowarzyszenie „Morsy Krzęcin” w Krzęcinie,
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe "Krzęcin nad Małą Iną" w Krzęcinie,
- Fundacja "Mała Ina" w Krzęcinie,
- Stowarzyszenie Klub Seniora "Granowiacy" w Granowie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Granowa i Okolic w Granowie,
- Koło Wiejskie Krajowego Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich w Żeńsku,
- Koło Polskiego Związku Wędkarskiego w Krzęcinie,
- Zespół Parafialny "Caritas" Chłopowo,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Krzęcinie,
- -Klub Aktywnego Seniora w Chłopowie,
- Koło Łowieckie "Sokół" w kolonii Chłopowo.

Ponadto 5 organizacji to kluby sportowe:

- Ludowy Zespół Sportowy "Sokół" w Granowie,
- Gminny Klub Sportowy "Klon" w Krzęcinie,
- Klub Sportowy "Orzeł" w Żeńsku,
- Klub Sportowy "Gryf" w Objezierzu,
- Uczniowski Klub Sportowy "Ina", działający w Zespole Szkół w Krzęcinie.

Frekwencja wyborcza na terenie Gminy Krzęcin w wyborach prezydenckich nieznacznie przekracza 30% (w 2010 r. wyniosła 34,93%, a w 2015 r. - 30,31%) i jest nieco niższa niż średnia dla całego Powiatu Choszczeńskiego (odpowiednio 41,78% i 36,21%). W przypadku wyborów parlamentarnych sytuacja wygląda gorzej. W 2001 r. w wyborach parlamentarnych frekwencja wyniosła 26,99% (powiat - 36,14%), a w 2007 r. - 29,51% (powiat - 41,78%).

V Analiza SWOT

Analiza SWOT służy analizie instytucji/organizacji zarówno w aspekcie wewnętrznym (jej własnych zasobów), jak i w kontekście otoczenia, w którym ta organizacja funkcjonuje. Pozwala następnie zbudować bądź zoptymalizować strategię działania, sprzyjającą jej rozwojowi. Składa się z 4 elementów:

1. mocne strony (strengths): zasoby organizacji, które sprzyjają jej rozwojowi i stanowią jej przewagę w stosunku do konkurencyjnych organizacji, np. unikalne cechy, zasoby (w tym kadrowe), doświadczenie, rezerwy finansowe, lokalizacja;
2. słabe strony (weakness): których oddziaływanie należy wyeliminować bądź przynajmniej ograniczyć, stąd tak istotne ich zidentyfikowanie, np. słaba reputacja, środki finansowe, słabość przywództwa, braki w zasobach;
3. szanse (opportunities): uwarunkowania otoczenia, niezależne od organizacji, które - umiejętnie wykorzystane - sprzyjać będą jej rozwojowi, np. wydarzenia na rynku, słabe strony konkurentów, nowe rynki, zmiany w prawie;
4. zagrożenia (threats): zewnętrzne czynniki, które zagrażają dalszemu rozwojowi, utrzymaniu pozycji czy nawet trwaniu organizacji i którym należy przeciwdziałać, np. wpływ polityki, podaż, zamiary konkurencji, ograniczenia środowiskowe.

Warto przy tym pamiętać, aby precyzyjnie określać poszczególne elementy analizy SWOT, ponieważ wiele z nich może być różnie interpretowanych. I tak na przykład określenie "położenie" może z pewnych względów stanowić zagrożenie, a z innych szansę - w związku z tym należy to określić w przygotowywanej analizie.

Poniższa analiza SWOT została przygotowana w wyniku konsultacji społecznych, w których uczestniczyli urzędnicy samorządowi Gminy Krzęcin, mieszkańcy i przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych. Poza wskazaniem elementów analizy, głosowali oni na najważniejsze wg siebie propozycje. Każda z osób mogła dowolnie rozdysponować 3 głosy (w tym kumulując je - oddając na tylko jedno wskazanie).

Mocne strony	Słabe strony
- krajobraz i czyste środowisko przyrodnicze (las, jeziora, Natura 2000), do wykorzystania na cele rekreacyjno-turystyczne - 12 - szeroka baza sportowa (stadion, orlik, boiska do gry w piłkę nożną, zespoły rekreacyjno-sportowe) - 7 - duży, rozwijający się zakład pracy (2x3) - 5 - kapitał ludzki - 4 - Gminne Centrum Kultury z wieloma filiami - 3 - rolnictwo na wysokim poziomie - 3 - wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych (Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Pomocy Społecznej, sektor pozarządowy) - 3 - baza po Szkole Podstawowej w Chłopowie - do wykorzystania na działalność opiekuńczą dla osób starszych - 2 - zastosowanie energii odnawialnej (energia wiatrowa)- 2 - baza oświatowa (gimnazjum, szkoła podstawowa z filią) - 1 - linia kolejowa Szczecin - Poznań - 0 - zabytki (kościół, pałace) - 0 - bezpieczna gmina - brak poważniejszych zagrożeń społecznych - 0 - wykwalifikowana kadra urzędnicza, oświatowa i kulturalna - 0	- brak infrastruktury turystycznej (pomimo posiadanych walorów turystycznych, np. jeziora, lasy), w szczególności bazy noclegowej - 18 - niski poziom aktywności społecznej (marazm) m.in. z powodu "popegeerowskiej przeszłości", przejawiający się np. słabo rozwiniętym sektorem pozarządowym, brakiem aktywności osób starszych/niepełnosprawnych czy brakiem nowych liderów wiejskich (społecznych) - 8 - brak pracodawców (gł. średnich i dużych przedsiębiorstw) i miejsc pracy - 8 - niski poziom przedsiębiorczości i zaradności życiowej wśród mieszkańców - 5 - wysokie bezrobocie i związane z tym zjawisko biedy - 4 - nierozwinięte rzemiosło - 4 - duża migracja osób młodych w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia do dużych miast lub do UE- 4 - brak nieruchomości i terenów pod inwestycje, brak stref przemysłowych - 4 - niewystarczające środki własne gminy na zaspokojenie potrzeb mieszkańców - 4 - brak pełnego skanalizowania gminy - 2 - starzenie się mieszkańców (ujemny przyrost naturalny) - 2 - zły stan dróg - 1 - zły stan sieci wodociągowej - 1 - niski poziom nauczania dzieci i młodzieży - 1 - słaba komunikacja publiczna wewnątrz gminy - 1 - zły stan urządzeń melioracyjnych w sektorze rolniczym - 1 - alkoholizm (+ inne używki) - 0

Szanse	Zagrożenia
- możliwości pozyskiwania środków finansowych w ramach nowej perspektywy finansowej UE oraz środków rządowych na realizację ważnych dla gminy i jej mieszkańców zadań - 17 - rozwój źródeł energii odnawialnej (w tym elektrownie fotowoltaiczne) - 8 - duży, rozwijający się zakład pracy (2x3) - 5 - wykorzystane potencjału ludzkiego, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi w rozwiązywaniu problemów i zaspokajaniu potrzeb społecznych - 4 - promowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy przez organizacje turystyczne, ngo'sy, samorząd wyższego szczebla - 4 - rozwój produkcji - specjalizacja gospodarstw rolnych (drobny przemysł przetwórczy) w oparciu o środki zewnętrzne, np. PROW - 4 - pozyskanie środków na rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz lepsze wykorzystanie posiadanej bazy (placówki kultury, zespoły rekreacyjno-sportowe, place zabaw) - 3 - przygraniczne położenie - 2 - rozwój pszczelarstwa w oparciu o środki zewnętrzne - 1 - linia kolejowa Szczecin - Poznań - 0 - umożliwienie bezpośredniej sprzedaży przez rolników i drobnych producentów (np. wiklina, rękodzieło, wyroby stolarskie, rzeźba, przetwory domowe) - 0	- niewystarczające zainteresowanie inwestorów - 11 - trudności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych - 5 - brak komunikacji publicznej (utrudniony dojazd do gminy) - 4 - nadopiekuńczość socjalna państwa - 3 - odległość od dużych aglomeracji - 2 - budowa obiektów mających negatywny wpływ na środowisko naturalne (biogazownie) - 1 - niewystarczające środki budżetowe, w tym zbyt niska subwencja oświatowa -1 - przygraniczne położenie - 1 - ograniczony dostęp do edukacji i pracy - 0 - położenie gminy poza głównymi szlakami komunikacyjnymi (drogami wojewódzkimi i krajowymi) - 0 - rygorystyczne i często zmieniane przepisy prawne - 0

VI Kierunki rozwoju Gminy Krzęcin

1. Wizja Gminy

Przeprowadzona diagnoza stanu Gminy Krzęcin w różnych aspektach polityki lokalnej oraz efekty pracy w czasie konsultacji społecznych stanowią podstawę do sformułowania wizji rozwoju. Określenie pożądanego przez mieszkańców obrazu gminy pozwala bowiem na określenie celów rozwojowych, a później także zaprojektowanie konkretnych zadań. To społeczność lokalna definiuje, jak wygląda pożądaný przez nią i dla niej atrakcyjny obraz gminy, którego urzeczywistnienie będzie misją władz.

Wizja nie ogranicza się jedynie do wyobrażeń gminy w bliższej lub dalszej przyszłości. To także wyraz aspiracji lokalnej społeczności oraz władz. Odnosi się do rangi, atrakcyjności, efektów wykorzystania atutów i szans pochodzących z otoczenia, eliminacji zagrożeń oraz ograniczania znaczenia problemów rozwojowych o charakterze wewnętrznym.

Tworząc wizję, należy sobie odpowiedzieć na kilka pytań, m.in.:

- jakimi cechami gospodarczymi czy społecznymi powinna charakteryzować się gmina w określonym czasie?
- jakie są oczekiwania mieszkańców wobec gminy?
- jaka wizja może motywować mieszkańców do podejmowania działań na rzecz swojej wspólnoty?
- jakie produkty/usługi/dziedziny mogą zwiększać atrakcyjność gminy dla podmiotów z otoczenia?
- jakie produkty/usługi/dziedziny mogą sprzyjać wzrostowi konkurencyjności gminy?

W przypadku Gminy Krzęcin zdecydowano się na krótką i konkretną wizję, która wskazuje najważniejsze obszary funkcjonowania gminy:

Gmina Krzęcin -

**gminą ludzi aktywnych, bezpieczną,
przyjazną turystom i mieszkańcom dzięki wykorzystaniu walorów
przyrodniczych i historycznych.**

2. Misja Gminy Krzęcin

Misja strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jest deklaracją długofalowych działań przez nią realizowanych, które mają doprowadzić do osiągnięcia założonych w strategii celów. Jest to więc pewien ogólny kierunek determinujący przyszłe działania gminy. Misja określa również specyficzną rolę, jaką odgrywać ma samorząd względem mieszkańców. Podczas jej formułowania bierze się pod uwagę wartości powszechnie akceptowane przez społeczność, rodzaj świadczonych przez samorząd usług, potrzeby mieszkańców, zasoby oraz charakterystykę otoczenia samorządu.

Misją Gminy Krzęcin jest:

zrównoważony rozwój społeczno- ekonomiczny w oparciu o lokalne zasoby społeczne i materialne.

Gmina Krzęcin ma się rozwijać w sposób zrównoważony, to znaczy inkluzyjny, aktywizujący możliwie jak największą liczbę mieszkańców oraz proekologiczny, sprzyjający koegzystencji człowieka z naturą. Rozwój ten ma przyczynić się zarówno do materialnego wzbogacenia się mieszkańców, jak i wzrostu kapitału społecznego. Podstawę rozwoju gminy muszą stanowić mieszkańcy i jej walory przyrodnicze.

3. Kierunki rozwoju Gminy Krzęcin

Cel Strategiczny

Wzmocnienie potencjału gospodarczego Gminy Krzęcin

Działalność gospodarcza zlokalizowana i prowadzona na terenie gminy ma ogromne znaczenie dla jej rozwoju. Na gospodarkę lokalną wpływają przedsiębiorstwa (branże, w których funkcjonują, liczba pracowników, rozmieszczenie, wielkość, struktura własności), należące do nich nieruchomości oraz finanse (rozumiane w tym wypadku jako przychody i wydatki gminy, kapitał prywatny oraz rynek lokalny).

Oceniając stan gospodarki lokalnej, należy więc badać wpływ funkcjonowania podmiotów gospodarczych na jakość i warunki życia mieszkańców, wynikające m.in. z wysokości dochodów gminy i mieszkańców. Należy jednak pamiętać także, że coraz większe znaczenie poza kwestiami ekonomicznymi, zyskuje ekologia i problemy związane z eksploatacją środowiska.

Wśród najistotniejszych czynników wpływających na kształtowanie zrównoważonego rozwoju ekonomicznego, wymienić można spadek bezrobocia, zwiększenie samodzielności ekonomicznej gminy, sprzyjanie powstawaniu i rozwojowi nieuciążliwych małych i średnich przedsiębiorstw, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, wzrost aktywności społecznej czy funkcjonowanie niezawodnych środków transportu zbiorowego o dużej częstotliwości kursów.

Cel operacyjny:

Podniesienie poziomu lokalnej przedsiębiorczości oraz atrakcyjności inwestycyjnej

Tytuł celu operacyjnego	Podniesienie poziomu lokalnej przedsiębiorczości oraz atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Krzęcin
Opis	Rozwój przedsiębiorczości, pojmowanej zarówno w kategoriach społecznych, tj. ludzkiej aktywności, jak i gospodarczych, jest niezbędnym warunkiem ogólnego rozwoju przynoszącego poprawę życia mieszkańców i ważnym celem działania władz

	lokalnych. Rozwój przedsiębiorczości powinien być rozpatrywany w szerszym kontekście różnych elementów składających się na ogólny efekt rozwoju lokalnego. Te elementy lokalne to: środowisko, kultura, społeczność, gospodarka i władza. Władze lokalne mają pewien wpływ na stworzenie warunków rozwoju przedsiębiorczości. Gmina posiada w ramach swych kompetencji instrumenty, za pomocą których może oddziaływać na lokalne życie gospodarcze. Przede wszystkim może przy pomocy posiadanych środków finansowych tworzyć infrastrukturę dla inwestycji poprzez uzbrajanie terenów przeznaczonych pod te inwestycje lub w celu pobudzenia aktywności stworzyć inkubator przedsiębiorczości. Zgodnie z obowiązującym <i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzęcin</i>, zwraca się uwagę na potrzebę wyznaczenia terenów pod lokalizację drobnych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych, kooperujących z większymi przedsiębiorstwami. Mogą to być zarówno zakłady przetwórcze (zakładane przez spółdzielnie rolnicze), jak i produkcyjne, wykorzystujące lokalne surowce. Jedną z metod wspierania przedsiębiorczości, zwłaszcza na początkowym etapie, są inkubatory. Głównym motywem ich zakładania jest podjęcie działalności na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy oraz pobudzenie lokalnych inicjatyw gospodarczych. Cel priorytetowy to zwiększenie szans zaistnienia i utrzymania się na rynku w pierwszych, najtrudniejszych latach działalności. Funkcjonowanie inkubatora może opierać się na konkursach dla podmiotów ubiegających się o wsparcie – składają one wniosek, opisując swój pomysł na przedsięwzięcie. Dopiero po etapie selekcji wybrana zostaje większa grupa podmiotów, które następnie tworzą biznesplany. Ostatni etap to spotkanie z inwestorami, którzy wybierają projekt, mający wg nich największe szanse na powodzenie i otrzymujący wsparcie finansowe. W województwie zachodniopomorskim wybrano zestaw inteligentnych specjalizacji. Wsparcie udzielane przedsiębiorcom
--	---

	przez samorządy ma się opierać na zasadzie inteligentnej specjalizacji, polegającej na stosowaniu procedury interwencji publicznej w tych dziedzinach gospodarki, które są istotne dla rozwoju regionu i które stanowią wspomniane inteligentne specjalizacje. Wymieniono wśród nich m.in.: • biogospodarkę - rozumianą jako działalność polegającą na zrównoważonym wykorzystaniu zasobów naturalnych oraz procesów biologicznych do tworzenia nowych produktów i usług. Taką formą działalności mogą być zainteresowani producenci produkujący ekologiczną żywność lub „produkt lokalny” np. miód pitny. Pszczelarze bowiem funkcjonują zarówno w miejscowościach Krzęcin, jak i Żeńsko. Gmina może pomóc w rejestracji produktu oraz jego promocji w czasie Dożynek czy Święta Wiatraka. Dodatkowo istotne jest wsparcie w zakresie pokierowania producentami przy załatwieniu formalności z rejestracją, produkcją i warunkami sanitarnymi, jakie należy spełnić, aby legalnie produkować i sprzedawać tego typu wyroby. • turystykę i zdrowie – rozumiane jako wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dorobku kulturowego. Gmina posiada liczne przesłanki (krajobraz, lasy, jeziora), by rozwijać tego typu specjalizację na swoim terenie, w szczególności zaś chodziłoby tu o powstawanie gospodarstw agroturystycznych. Innym instrumentem jest oddziaływanie na zjawiska gospodarcze przy wykorzystaniu systemu podatków i opłat. Może on przyjąć formę obniżenia wysokości podatku od nieruchomości w zależności od tego, jak długo nowo zakładana firma będzie funkcjonowała na terenie Gminy bądź ilu pracowników zatrudni w kolejnych latach. Oczywiście bardzo ważnym elementem, bez którego nie można planować rozwoju gospodarki lokalnej, jest promocja. Przedmiot działań promocyjnych to produkt gminy. Podejmując się promocji własnej gminy, należy myśleć, odczuwać i działać marketingowo. W wyniku rosnącej walki konkurencyjnej pomiędzy gminami
--	--

	i regionami coraz więcej ośrodków jest zmuszonych traktować samych siebie jako produkt i dążyć do "sprzedania się" na rynku. Na podstawie literatury naukowej można stwierdzić, że produkty gminy obejmują następujące elementy: – zasadnicze (nuclear) - lokalna gospodarka, gmina jako całość składająca się ze struktury fizycznej, funkcji, działalności, atmosfery oraz symbolicznych wartości posiadanych przez mieszkańców; – wspomagające (contributory) - specyficzne usługi, udogodnienia czy wartości dostępne właśnie w tym miejscu. Te elementy oferty zapewnią skuteczną promocję. Do promowania Gminy Krzęcin jako gminy przyjaznej inwestorom, wykorzystane mogą zostać targi gospodarcze organizowane w Niemczech, np. Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej organizowane w Berlinie. Warto rozważyć w tym aspekcie współpracę z okolicznymi gminami, jak i ze Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym. Korzyści z wdrożenia celu operacyjnego: - przyrost miejsc pracy, - zwiększenie bazy podatkowej, czyli sumy opłat i podatków wpływających do budżetu lokalnego z tytułu prowadzonej na danym terenie działalności gospodarczej, - pojawienie się inwestycji zaspokajających różne lokalne potrzeby, - rozwój lokalnej gospodarki stanowiącej fundament społeczeństwa obywatelskiego (spoiwo więzi społecznych, niezależność, tworzenie miejscowych elit), - przyciąganie inwestycji, programów i dotacji, które są motorem dynamicznego rozwoju, - aktywizacja mieszkańców, czyli ukierunkowanie ich na samodzielne rozwiązywanie problemów, zaspokajanie potrzeb w wyniku inicjatywy i własnej przedsiębiorczości, a nie uzależniania się od urzędowych struktur świadczących pomoc.
Plan działań	Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości

	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
	Stworzenie systemu zachęt finansowych dla przedsiębiorców
	Promocja gospodarcza lokalnej przedsiębiorczości i posiadanych terenów inwestycyjnych.
Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania:	Program Innowacyjna Gospodarka, Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa 2 i 5), COSME - Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2014-2020

Cel operacyjny:

Podniesienie atrakcyjności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej

Tytuł celu operacyjnego	Podniesienie atrakcyjności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej gminy
Opis	W Polsce i szerzej – w krajach europejskich, wydatki na rekreację i kulturę sukcesywnie rosną. Co więcej, wysokość środków przeznaczanych na tę sferę życia społecznego w Polsce jest prawie równa wydatkom ponoszonym przez mieszkańców innych państw członkowskich UE. Może to świadczyć o kształtowaniu się nowego stylu życia nastawionego na aktywną rekreację. Jeśli natomiast powstają znamiona zmian w stylu życia, należy wnioskować, że będzie to miało przełożenie na wzrost liczby i zmianę charakteru wyjazdów turystycznych. Należy pamiętać, że turyści mają bardzo różnorodne motywacje do podróżowania: ucieczka od spraw codziennych, relaks, gry i zabawy, pielęgnowanie więzi rodzinnych, podniesienie prestiżu, nawiązanie bądź wzmacnianie więzi społecznych, chęć samorealizacji, spełnianie marzeń, edukacja czy zakupy. W związku z tym przygotowanie produktu turystycznego należy traktować bardzo szeroko i nie ograniczać się jedynie do kształtowania oferty w zakresie ścieżek krajoznawczych i przyrodniczych czy dbałości o zabytki.

	Jednocześnie podstawą kształtowania lokalnego produktu turystycznego jest wykorzystanie istniejących zasobów geograficznych czy związanych z historią gminy. W przypadku Gminy Krzęcin należy przede wszystkim zainwestować w budowę oraz rozbudowę szlaków turystycznych i rowerowych. Na terenach leśnych można stworzyć ścieżki przyrodnicze. Turyści preferujący aktywne spędzanie czasu wolnego powinni mieć możliwość bezpiecznego i spokojnego (w odpowiedniej odległości od tras drogowych) dotarcia nad jeziora i do lasów. Ścieżki rowerowe mogłyby również połączyć Krzęcin z okolicznymi gminami. Jednocześnie coraz większym zainteresowaniem cieszy się Nordic Walking, uprawiany przez osoby w różnym wieku, w związku z czym przygotowywana infrastruktura powinna odpowiadać również na te potrzeby. Trasy takie mogą prowadzić wokół większych jezior, które będą stanowiły malownicze otoczenie dla „piechurów”. Poza wytyczeniem tras, należy zadbać o ich wyposażenie w ławki, na których można odpocząć, kosze na śmieci czy odpowiednie oznakowanie. Należy pomyśleć o modernizacji przynajmniej części istniejących tras, w tym stworzeniu ścieżki rowerowo-spacerowej do Jeziora Krzęcińskiego (ok. 3 km z oświetleniem). Wówczas teren Gminy Krzęcin ma szansę stać się miejscem weekendowego wypoczynku mieszkańców aglomeracji szczecińskiej. Gmina w większym stopniu wykorzystywać powinna także naturalny zasób, jakim są liczne jeziora. Do tego potrzebne jest m.in. oczyszczenie plaż i dodatkowe nawiezenie piasku. Należy rozbudować także infrastrukturę taką jak przebieralnie, sanitariaty czy miejsca pod małą gastronomię (szansa dla małej przedsiębiorczości). W Gminie powinna powstać przynajmniej jedna strzeżona plaża z ratownikiem. Przy plaży mógłby też powstać mały ośrodek sportów wodnych, wypożyczający kajaki i rowery wodne (stworzony w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne). Wyremontowane lub zmodernizowane powinny zostać pomosty - gł. w Krzęcinie, Chłopowie, Żeńsku i Rakowie. Co
--	--

	ważne, mogą one być wykorzystywane także poza okresem letnim, w szczególności przez wędkarzy czy spacerowiczów. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy (zwłaszcza wśród osób młodych i zagranicznych turystów) należały rozważyć budowę uzbrojonego pola namiotowego, na które wjeżdżać mogłyby także auta typu camper. Wykreowanie nowych produktów turystycznych nie jest zadaniem łatwym. Produkt turystyczny obejmować może zarówno miejsce, jak i usługi. W takim ujęciu wiąże się z nim również pokój w gospodarstwie agroturystycznym czy pamiątki z podróży. Rozpatrywać go trzeba w połączeniu z uczuciami i doznaniem, jakie stają się udziałem turysty. To, co jest istotne dla turysty wybierającego Pomorze Zachodnie, zawiera się w nieskażonym powietrzu, pięknym i zróżnicowanym krajobrazie (lasy, jeziora, pola) oraz spokoju i możliwości oderwania od codziennej „gonitwy”. Wydaje się, że podstawowym produktem z punktu widzenia rozwoju turystyki w gminie są ścieżki przyrodnicze (dla pieszych i rowerzystów) oraz jeziora. Oczywiście, sama budowa infrastruktury nie wystarcza. Niezwykle istotny jest także marketing i promocja wykreowanych produktów. Władze gminy muszą stworzyć zintegrowany system promocyjny i informacyjny, uwzględniający walory przyrodnicze Krzęcina - od pomników przyrody poprzez lasy, turystyczne ścieżki rowerowe i jeziora. Pozytywnym aspektem jest zmiana strony internetowej gminy i uwzględnienie na niej zakładki "Turystyka", w której opisano szlaki rowerowe i szlak cysterski. Te elementy powinny być również dostępne na smartfonach czy tabletach. W ramach przynależności gminy do LGD Lider Pojezierza należy utworzyć Punkt Informacji Turystycznej, w którym turyści (i potencjalni turyści) mogliby dopytać o lokalne atrakcje, noclegi, gastronomię czy też uzyskać mapki ze szlakami zlokalizowanymi na terenie gminy. Gmina powinna również występować jako współorganizator imprez promujących region lub nawet województwo, jak imprezy organizowane przez Lokalną Grupę Działania, Euroregion Pomerania czy Ogólnopolskie
--	---

	Stowarzyszenie Gmin Cysterskich. Pozwala to bowiem obniżyć koszty promocji przy jednoczesnym zwiększeniu jej zasięgu. W zakresie rozwoju atrakcyjności rekreacyjno-sportowej celowa jest modernizacja istniejących boisk i placów zabaw, a także stworzenie coraz bardziej popularnych siłowni terenowych. Pożądana przez mieszkańców byłaby budowa nowego zespołu rekreacyjno-sportowego w Nowym Klukomiu, obejmująca: boisko wielofunkcyjne (25 x 47m), piłko-chwyty za bramkami, wiatę drewnianą z grillem, chodniki, elementy małej architektury (m.in. ławki i kosze na śmieci) wraz z ogrodzeniem i oświetleniem. Zarówno dla turystów, jak i mieszkańców gmina powinna organizować imprezy sportowe wykorzystujące infrastrukturę rekreacyjno-sportową. Chodziłoby tu np. o organizację rajdów rowerowych, turniejów piłki plażowej czy pikników tematycznych. Celem tych wszystkich wydarzeń będzie promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz atrakcji gminy. Korzyści z wdrożenia celu operacyjnego: - wzrost potencjału turystycznego gminy, - rozwój bazy i zwiększenie oferty sportowo-rekreacyjnej gminy, co stanowi podstawę rozwoju aktywności mieszkańców, zarówno zrzeszonych w klubach sportowych, jak i osób indywidualnych, - poprawa sprawności fizycznej nie tylko dzieci i młodzieży, ale także dorosłych mieszkańców, - stworzenie możliwości aktywnego spędzania czasu mieszkańcom i turystom.
Plan działań	Działania w celu wykorzystania terenów atrakcyjnych krajobrazowo na terenie gminy Budowa i rozbudowa ścieżek i szlaków rowerowych oraz do nordic walking Tworzenie nowych produktów turystycznych Modernizacja istniejących obiektów sportowo-rekreacyjnych
Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania:	Program Infrastruktura i Środowisko, Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (oś priorytetowa 7 i 11)

Cel Strategiczny

Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Krzęcin

Jakość życia, aczkolwiek trudna do zdefiniowania ze względu na wysoki poziom subiektywizmu, stanowi nadrzędny cel rozwoju każdej jednostki administracyjnej – zarówno na szczeblu gminnym, jak i powiatowym, regionalnym czy wreszcie krajowym. Usługi świadczone mieszkańcom i wszelkim podmiotom z terenu gminy, powinny gwarantować zrównoważony rozwój tej jednostki oraz przekładać się na wysoką jakość życia.

Coraz większe znaczenie mają badania jakości życia, jakie przeprowadza się w gminach. Interpretacja ich wyników przysparza jednak pewnych trudności, ponieważ poza świadczeniem usług publicznych, wpływ na odbiór i ocenę warunków życia mieszkańców, mają liczne czynniki zewnętrzne, na które gmina nie ma wpływu lub wpływ ten jest bardzo ograniczony. Do takich czynników zaliczyć można chociażby ukształtowanie terenu, ceny energii elektrycznej, klęski żywiołowe czy zmiany prawa krajowego, które determinują kształt lokalnych aktów prawa.

Określając jakość życia, należy także pamiętać, że można definiować ją dwojako: obiektywnie i subiektywnie. Obiektywnie poziom jakości życia będzie wiązał się z poziomem dochodów czy powierzchnią mieszkania w przeliczeniu na osobę. Analogicznie do tego przykładu ujęcie subiektywne jakości życia odnosi się do tego, czy osoba jest usatysfakcjonowana z osiągniętych dochodów bądź posiadanego mieszkania. Pełny obraz jakości życia powinien ujmować oba te podejścia.

Cel operacyjny:

Modernizacja infrastruktury technicznej i poprawa jakości środowiska

Tytuł celu operacyjnego	Modernizacja infrastruktury technicznej i poprawa jakości środowiska
Opis	Obszary (dziedziny) inwestycji infrastrukturalnych w dużej mierze zależą od uwarunkowań lokalnych. Zwykle takie kwestie są regulowane na bieżąco i odpowiadają aktualnie wyrażanym potrzebom. Mimo to mogą tu również decydować kryteria ekonomiczne czy społeczne. W przypadku Gminy Krzęcin do najpilniejszych potrzeb z zakresu budowy infrastruktury drogowej, ale ukierunkowanej przede

	wszystkim na pieszych, należą: modernizacja oraz budowa chodników oraz remont dróg. Do najpilniejszych potrzeb należy modernizacja drogi Granowo-Sobieradz (odcinek 1 km), przy czym prace nie dotyczyłyby jedynie nawierzchni, ale również ułożenia sieci wodno-kanalizacyjnej (2016 r.). Następnie (lata 2016-2018) powinny zostać przeprowadzone prace modernizacyjne na ul. Ogrodowej w Krzęcinie, która stanowi drogę gminną (długość 1 km). W latach 2016-2017 modernizacji należy poddać ulice Osiedlową, Boczna oraz drogę dojazdową do cmentarza w Granowie. Najdłuższy, bo 3-kilometrowy, odcinek drogi, który musi przejść remont, to droga Słonice-Rakowo (na lata 2018-2020). Sporą inwestycją jest również budowa chodników - na terenie Gminy Krzęcin w kolejnych latach powinno ich powstać ok. 10 km. Gmina Krzęcin posiada również środki finansowe pozwalające jej zaangażować się w przebudowę dróg powiatowych, przebiegających przez jej teren - w związku z czym należy położyć nacisk na współpracę w tym zakresie. Funkcjonowanie miejscowości bez infrastruktury i efektywnej gospodarki wodno-ściekowej w obecnych czasach jest wręcz niemożliwe. Dlatego też gospodarka komunalna związana z dostarczaniem wody oraz odprowadzaniem ścieków jest jedną z najważniejszych. Każda polska gmina na bieżąco prowadzi inwestycje związane z rozbudową sieci. Co jednak równie istotne, należy wymieniać zużyte urządzenia oraz modernizować te, które jeszcze nie są zbyt wysłużone. W przypadku Gminy Krzęcin w pierwszej kolejności należy skanalizować miejscowości: Granowo, Żeńsko i Objezierze. Prace obejmą budowę sieci przesyłowej ciśnieniowej, grawitacyjnej, przepompowni, studni oraz studzienek kanalizacyjnych przyłączeniowych. Na odcinku Krzęcin-Chłopowo oraz w koloniach Boguszyce, Sierosławiec i Sobolewo, powinna powstać sieć wodociągowa (długość 11 km). Dzięki temu do sieci podłączyć będzie się mogło ok. 300 mieszkańców. Prace powinny być prowadzone w latach 2016-2020. To, w jakim stanie technicznym znajdują się budynki (zwłaszcza ich energochłonność), znajduje odzwierciedlenie we wskaźniku
--	--

	rocznego zapotrzebowania na energię ciepłą niezbędną do ogrzania 1 m² budynku. Do najpilniejszych zadań gminy w tym zakresie należy modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, obejmująca wymianę okien i drzwi zewnętrznych, ocieplenie ścian i dachów, przebudowę kotłowni, doprowadzenie instalacji gazowej, termicznej, elektrycznej oraz odgromowej. Jednak oszczędzaniu energii służyć będzie również modernizacja sieci oświetlenia ulicznego, które na terenie Gminy Krzęcin jest bardzo rozbudowane. Celem prowadzonych prac powinno być unowocześnienie instalacji przy jednoczesnym utrzymaniu (bądź poprawie) poziomu natężenia światła. W Gminie Krzęcin powstał projekt stworzenia "Krzęcińskiej Strefy Zielonej Energii", mający na celu stworzenie gminy bezpiecznej pod względem energetycznym. Gmina - wykorzystując walory swojego położenia oraz klimatu - może bowiem zwrócić się w kierunku stosowania odnawialnych źródeł energii. Obecnie funkcjonuje kilka farm wiatrowych i można kontynuować ten kierunek, uzupełniając go dodatkowo o budowę elektrowni fotowoltaicznej. Korzyści z wdrożenia celu operacyjnego: - poprawa jakości życia mieszkańców, podniesienie komfortu, - wzrost bezpieczeństwa na drogach, - ochrona środowiska naturalnego, - poprawa jakości wody, - oszczędności gminy oraz jej jednostek organizacyjnych.
Plan działań	Budowa i modernizacja dróg i chodników
	Modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz jej rozbudowa
	Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz oświetlenia ulicznego w gminie
	Rozbudowa odnawialnych źródeł energii
Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, program LIFE, Fundusz

	Termomodernizacji i Remontów Banku Gospodarstwa Krajowego, środki Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, rezerwa celowa Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (zastępująca Narodowy Program Rozwoju Dróg Lokalnych) - planowana od 2016 roku, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
--	---

Cel operacyjny:

Kształtowanie funkcjonalnej, bezpiecznej i estetycznej przestrzeni publicznej podnoszącej jakość życia

Tytuł celu operacyjnego	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej podnoszącej jakość życia
Opis	Przestrzeń publiczna wedle obowiązujących przepisów prawnych oznacza obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poziomu jakości życia oraz sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych. Kształtowanie i później dbałość o te przestrzenie jest istotna z punktu widzenia mieszkańców, podmiotów gospodarczych oraz turystów. W planowaniu przestrzennym liczą się na pewno kwestie estetyki. W związku z tym należy mieć na względzie dostosowanie planowanej zabudowy do tej już istniejącej - pod względem układów i założeń osiedlowych czy chociażby wysokości budynków, które ze sobą sąsiadują. Przede wszystkim więc rewitalizacji powinny zostać poddane place znajdujące się w centrach niektórych wsi z terenu Gminy Krzęcin, co pozwoliłoby na przywrócenie im ich pierwotnej roli - miejsca spotkań publicznych, odpoczynku czy po prostu wszelkich interakcji. W pierwszej kolejności remonty należy przeprowadzić w samym Krzęcinie oraz Granowie, skupiając się na stworzeniu skwerów z ławeczkami, na których można odpocząć. Warto opracować plan takiej inwestycji przy zastosowaniu uspołecznionej procedury konsultacyjnej. Mieszkańcy mogliby wypowiedzieć się na temat swoich potrzeb i pomysłów w tym zakresie. Tak podjęta decyzja

	posiada legitymację, a nowe miejsce rzeczywiście staje się centrum, w którym chętnie przebywają mieszkańcy. Należy także zadbać o ustawienie odpowiedniej liczby koszy, aby uniknąć zanieczyszczania takich terenów. Na terenie Gminy niestety znane były przypadki niszczenia ich, więc równolegle można prowadzić akcję edukacyjną, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Dla mieszkańców, poza estetyką, ważna jest funkcjonalność. Postuluje się więc budowę oraz modernizację placów zabaw. Część z istniejących placów nie spełnia norm estetycznych ani bezpieczeństwa. Ciekawym projektem może być również zainwestowanie w park rozrywki - większy plac, na którym bawić się mogłyby dzieci i młodzież, a nawet dorośli (np. dzięki siłowni na powietrzu). Tego typu inwestycja powinna zostać ogrodzona i być może zaopatrzona w monitoring, aby zapobiec dewastacji znajdujących się tam urządzeń. Dbanie o estetykę i rewitalizacja budynków odnosić się może oczywiście jedynie do tych nieruchomości, którymi bezpośrednio zarządza gmina. W przypadku nieruchomości należących do osób prywatnych czy nawet do firm, możliwość oddziaływania jest niewielka. Gmina jednak próbuje to robić, organizując chociażby konkursy np. na najładniejsze oświetlenie świąteczne posesji czy najbardziej ukwieconą posesję. Są to akcje o stosunkowo niewielkich kosztach, które pozwalają promować pozytywne przykłady dbania o czystość i estetykę otoczenia. W tym wypadku bowiem ważne jest pobudzanie świadomości oraz kształtowanie właściwych postaw. Gmina może niejako "dawać przykład", ozdabiając centralne miejsca w wioskach kwiatami, czy porządkując je. W czasie konsultacji społecznych wskazano również, że pracownicy samorządowi mogliby organizować spotkania z mieszkańcami, aby uświadamiać im, jak duży problem stanowi estetyka najbliższego otoczenia i utrzymanie w nim porządku. Problem w gminie stanowią także dzikie wysypiska. Rozwiązaniem mogą być w tym wypadku kamery monitoringu w miejscach, w których problem występuje w największym
--	---

	natężeniu. Uzupełnienie zaś powinny stanowić akcje edukacyjne. W walce z problemem gmina musi współpracować z Policją, która posiada z kolei możliwości stosowania sankcji wobec osób wyrzucających odpady w niedozwolonych miejscach. Być może rozwiązaniem byłoby częstsze odbieranie odpadów wielkogabarytowych czy też "nietypowych" od mieszkańców. Istotną kwestią, której nie można pominąć, określając kierunki rozwoju Gminy Krzęcin, jest stworzenie bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni dla osób niepełnosprawnych. Modernizacja chodników, w tym obniżenie krawężników dostosowanych do poruszania się osób niepełnosprawnych, zwiększy bezpieczeństwo i komfort przemieszczania się. Należy również ułatwić dostęp chociażby do Urzędu Gminy m.in. poprzez montaż windy. Dzięki temu Urząd czy szkoły staną się przyjaźniejsze nie tylko dla niepełnosprawnych, ale również dla osób starszych. Korzyści z wdrożenia celu operacyjnego: - gmina funkcjonalna dla przyjezdnych, mieszkańców, inwestorów; atrakcyjna i estetyczna, - stworzenie centrum wsi (zwłaszcza w Krzęcinie, będącym siedzibą władz lokalnych i urzędów) jako miejsca integracji społecznej, - stabilizacja struktury przestrzennej.
Plan działań	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych
	Dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych
	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i realizacja programu rewitalizacji
Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

Cel operacyjny:

Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego

Tytuł celu operacyjnego	Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego
Opis	Wpływ na jakość życia i konkurencyjność jednostki terytorialnej mają – poza projektami infrastrukturalnymi – także kwestie takie, jak kultura czy sport. Niezwykle istotna jest również aktywność społeczna, przejawiająca się m.in. w tworzonych i funkcjonujących na terenie gminy organizacjach pozarządowych. Należy pamiętać, że nawet jeśli stowarzyszenie działa „samo dla siebie”, czyli realizuje przede wszystkim cele swoich członków (są to zwykle takie stowarzyszenia, jak kluby sportowe, szachistów itp.), to jednak sprzyja wzrostowi zaangażowania społecznego. W strukturze Urzędu Gminy wyznaczono urzędnika odpowiedzialnego za współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego. Ze względu na fakt zatrudniania w Urzędzie Gminy niewielu pracowników merytorycznych, osobie tej - co jest oczywiste i charakterystyczne w przypadku niewielkich gmin i Urzędów Gmin - przydzielono również inne obowiązki służbowe. Warto jednak, aby osoba ta zachęcała innych urzędników do korzystania z potencjału istniejących już w gminie organizacji pozarządowych. Obecnie w miejscowości Chłopowo znajduje się budynek po dawnej szkole podstawowej. Gmina mogłaby uzyskać dofinansowanie na stworzenie tam inkubatora dla ngo'sów, który np. udostępniłby im nieodpłatnie bądź za niewielką opłatą pomieszczenia. Organizacje z terenu gminy nie wykazują się dużą aktywnością - zwłaszcza w zakresie bardziej widocznych przedsięwzięć. Często nie mają bowiem wiedzy o tym, jak realizować projekty, skąd czerpać dofinansowanie, jak je rozliczać. W związku z tym ograniczają się do spotkań o charakterze bardziej towarzyskim czy hobbystycznym, a nie otwierają na innych mieszkańców i nie próbują ich angażować. Dlatego też gmina powinna oferować (za pośrednictwem swojego pracownika bądź "wynajętych" podmiotów) wsparcie techniczne

	oraz merytoryczne dla nowo powstających organizacji pozarządowych oraz już działających czy też promować wolontariat. Niezwykle korzystne byłoby również pokazywanie, że organizacje pozarządowe są potrzebne w gminie i zapraszanie ich do współpracy przy realizacji gminnych przedsięwzięć, zwłaszcza w zakresie organizacji imprez ją promujących. W latach 2015-2018 należy przeprowadzić remonty świetlic wiejskich, w których organizacje pozarządowe mogłyby spotykać się, realizować projekty, a z kolei mieszkańcy organizować wspólne imprezy itp. Remont i wyposażenie świetlic dotyczy budynków w miejscowościach: Granowo, Żeńsko, Przybysław, Krzęcin, Mielęcín, Chłopowo, Objezierze, Rakowo i Kaszewo. Gmina może również angażować się w proces kreowania liderów lokalnych. Wsparcie w tej dziedzinie można uzyskać z Lokalnej Grupy Działania - często organizują one szkolenia tego typu, dodatkowo wskazują, jak można prowadzić świetlice wiejskie, aby ludzie chętnie się w nich gromadzili. Zdecydowanie łatwiej bowiem dotrzeć do pojedynczych osób niż szerszych grup, natomiast te osoby mogą przyczynić się do aktywizowania kolejnych mieszkańców. Efektem takich działań mogłoby być powstanie Grup Odnowy Wsi/Sołectw/Miejscowości, które działają w wielu miejscach i przyczyniają się m.in. do poprawy ich estetyki. W sołectwie Godzięcin na Dolnym Śląsku mieszkańcy stworzyli taką grupę i wspólnie stworzyli skwer w centrum wsi, własnymi siłami przygotowali drewniane znaki prowadzące do miejscowych atrakcji. Niezbędna jest również aktywizacja zawodowa i społeczna. Dużą rolę odgrywa tu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który może realizować różnorodne projekty z zakresu aktywizacji, pozyskując na to środki unijne. Środki finansowe powinny być kierowane głównie na projekty z zakresu kształcenia ustawicznego lub zmianę zawodu, dofinansowanie do badań lekarskich związanych z zatrudnieniem, organizację szkoleń dotyczących kompetencji społecznych, świadczenie porad z zakresu poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej. Gmina może również
--	---

	wspierać powstawanie spółdzielni socjalnych (np. wytwarzających produkt lokalny promujący gminę), udostępniając im np. lokale/pomieszczenia gminne. Ważne jest, aby to wsparcie (dotyczące rozwoju kompetencji zawodowych i umożliwienia realizowania się) dotyczyło również osób niepełnosprawnych. Poza szkoleniami pogłębiającymi wiedzę merytoryczną uczestników, należy zadbać o szkolenia tzw. miękkie, które podniosą samoocenę niepełnosprawnych, nauczą ich odwagi i pozwolą poznać inne niepełnosprawne osoby, mogące je wspierać poprzez dzielenie się własnymi doświadczeniami. Dla osób starszych mogłyby powstać struktury m.in. Krzęcińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Co więcej, w dużej mierze mógłby on bazować na już aktywnych osobach np. z Kół Gospodyń Wiejskich czy stowarzyszeń lokalnych - to one mogłyby prowadzić przynajmniej część zajęć. Gminny Ośrodek Kultury mógłby z kolei pomagać szukać osób z konkretnych dziedzin (np. medycyna) do przeprowadzenia bardziej specjalistycznych zajęć czy wykładów. Na terenie Krzęcina działa również Środowiskowy Dom Samopomocy. Prowadzi on wiele projektów sprzyjających aktywizacji osób w nim przebywających. Dodatkowo należy zagospodarować teren wokół budynku, aby nadawał się do wykorzystania dla korzystających z zajęć w Domu Samopomocy, ale także znajdującego się tam Gminnego Ośrodka Kultury. Problem stanowią także słabe wyniki sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu kończącego naukę w gimnazjum uczniów z Zespołu Szkół w Krzęcinie. Organizacje pozarządowe z terenu Gminy mogłyby - przy współpracy z urzędnikiem zajmującym się oświatą - przygotować projekt zajęć pozalekcyjnych czy wyrównawczych, który odpowiadałby potrzebom dzieci i wypełniał lukę edukacyjną. Korzyści z wdrożenia celu operacyjnego: - podniesienie jakości życia mieszkańców, - wzrost atrakcyjności oraz konkurencyjności gminy, - integracja społeczna, - wzrost identyfikacji z gminą, - patriotyzm lokalny,
--	---

	- silna i zintegrowana społeczność, - legitymizacja zmian zachodzących w gminie.
Plan działań	Wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Krzęcin
	Działania nakierowane na rozwój usług dla osób starszych oraz niepełnosprawnych
	Opracowanie i wdrożenie planów i działań dotyczących rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego
Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania:	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

VII Wdrażanie i monitoring Strategii

Realizacja Strategii i efektywne jej wdrażanie wymaga wystąpienia jednocześnie kilku czynników, do których zalicza się:

- aktywność mieszkańców gminy oraz władz lokalnych i podległych im instytucji,
- stopień zaangażowania podmiotów z terenu gminy, w tym podmiotów instytucjonalnych czy biznesowych,
- sukcesywne wdrażanie projektów realizujących cele strategiczne,
- zarządzanie planem, w tym przeprowadzanie monitoringu i ewaluacji.

Monitoring i ewaluacja dokumentów strategicznych to bardzo ważny wymóg, który jest na nie nakładany. Proces ten odnosi się do postępów we wdrażaniu zapisanych zadań i w konsekwencji – poziomie realizacji założonych celów strategicznych. Procedury te przyczyniają się do zgromadzenia użytecznych informacji odnośnie stopnia osiągnięcia założonych w dokumencie celów, wspierania procesu koordynacji polityki rozwojowej na terenie gminy oraz wzrostu efektywności osiągnięcia założonych celów.

Monitoring zakłada zbieranie informacji na podstawie ciągłej obserwacji sytuacji panującej wewnątrz gminy oraz czynników zewnętrznych. Bieżące przyglądanie się zmianom, jakie zachodzą w otoczeniu, pozwoli na „wyłapywanie” pojawiających się nowych możliwości, które gmina może wykorzystać dla swojego rozwoju. Jednocześnie dzięki tej obserwacji trzeba reagować na wszelkie niekorzystne wydarzenia, których przewidzenie w momencie konstruowania planu nie było możliwe, a które mogą przeszkodzić w realizacji założonych celów.

Ewaluacja zaś powinna obejmować analizę informacji dotyczących już zrealizowanych i właśnie realizowanych zadań, o których mowa w planie. Powinny one zostać poddane ocenie w zakresie:

1. trafności – w jakim stopniu cele i zadania odpowiadają potrzebom gminy; czy przyczynią się do wyeliminowania lub ograniczenia problemów;
2. skuteczności – w jakim stopniu realizowane zadania przyczyniają się do realizacji celów strategicznych oraz rozwoju gminy;
3. efektywności – jaki jest stosunek zasobów i nakładów do podejmowanych działań i osiąganych efektów; czy można w inny sposób osiągnąć te same efekty, przy zmniejszeniu kosztów;
4. użyteczności – czy osiągnięte efekty są użyteczne; czy „użytkownicy” (mieszkańcy i inne podmioty w nim obecne) rzeczywiście będą z nich korzystać; czy pojawiły się jakieś nieprzewidziane negatywne efekty;

5. trwałości – czy korzyści z osiągniętych efektów będą trwałe i będzie można z nich korzystać w długim okresie.

Przygotowywane na podstawie tego procesu raporty sprzyjać będą podejmowaniu racjonalnych decyzji przez władze w sprawach związanych z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Krzęcin.

Strategia Rozwoju Gminy Krzęcin na lata 2014 - 2024 r. przyjęta zostanie w formie uchwały przez Radę Gminy. Podmiotem odpowiedzialnym za osiąganie zapisanych w dokumencie celów jest Wójt Gminy, który jednocześnie pełni funkcję koordynatora działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne gminy. Oba te podmioty odpowiedzialne są również za budowę partnerstwa i współpracę różnych podmiotów działających w gminie: mieszkańców, podmiotów gospodarczych, instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Współpraca ta powinna występować nie tylko na poziomie wykonawczym, przy realizacji konkretnych projektów, ale również obejmować powinna etap planowania, przygotowywania harmonogramów prac czy szukania źródeł finansowania poszczególnych zadań. Wójt oraz Skarbnik odpowiadają za zatwierdzenie i wpisanie projektów do planów budżetowych na każdy rok.

Za wdrażanie poszczególnych zadań, a co za tym idzie ocenę stopnia realizacji celów strategicznych, odpowiedzialny będzie Zespół ds. Realizacji i Monitoringu Strategii. Będzie on co rok opracowywał raport z realizacji Strategii, który na pierwszej sesji nowego roku będzie przedkładany Radzie Gminy. Raporty te będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, aby mogły się z nimi zapoznać wszystkie zainteresowane osoby i podmioty. Dokument powinien zawierać opis realizowanych projektów przy uwzględnieniu źródeł finansowania, jakie wykorzystano. Następnie należy przedstawić zakres zgromadzonych danych, wskazać, w jakim okresie dokonywano monitoringu oraz jakimi metodami uzyskano dane. Poza zaprezentowaniem wskaźników liczbowych, należy dokonać ich analizy jakościowej, uwzględniając odniesienie się do założonych efektów realizacji danego zadania. Zespół odpowiedzialny jest również za opracowanie ewentualnych propozycji korekt do dokumentu Strategii. Będą one traktowane jako element raportu i jako takie – wraz z nim przedkładane Radzie Gminy. W przypadku negatywnych wyników ewaluacji, konieczne będzie pogłębienie analiz samych wskaźników statystycznych o analizę procedur przepływu informacji, sposobów podejmowania decyzji, procesów planowania czy procedur zarządczych.

Spis tabel

Tab. 1 Liczba mieszkańców Gminy Krzęcin w latach 2009-2014.	11
Tab. 2 Liczba mieszkańców Gminy Krzęcin w latach 2009-2014 z podziałem na miejscowości.	12
Tab. 3 Liczba urodzeń żywych, zgonów, małżeństw i przyrost naturalny w latach 2009-2014.	13
Tab. 4 Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych (lata 2010 -2014).....	17
Tab. 5 Liczba podmiotów gospodarczych w Powiecie Choszczeńskim i jego gminach – lata 2010-2013.	20
Tab. 6 Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Krzęcin w latach 2009 – 2014	21
Tab. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Krzęcin i Powiecie Choszczeńskim w latach 2010 – 2015.	22
Tab. 8 Zarejestrowani bezrobotni w Gminie Krzęcin według wieku.....	23
Tab. 9 Zarejestrowani bezrobotni w Gminie Krzęcin według poziomu wykształcenia.....	23
Tab. 10 Zasoby mieszkaniowe w gminie (wszystkie).	25
Tab. 11 Drogi gminne na terenie Gminy Krzęcin.	26
Tab. 12 Sieć dróg powiatowych przebiegających przez Gminę Krzęcin.....	27
Tab. 13 Odbiorcy wodociągów.	28
Tab. 14 Zużycie wody w gminie [dam ³].	28
Tab. 15 Liczba odprowadzanych ścieków - ścieki komunalne i przemysłowe [dam ³].	29
Tab. 16 Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w 2015 r. w Gminie Krzęcin, Gminie Bierzwnik i Powiecie Choszczeńskim [%].	33
Tab. 17 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Krzęcin.....	34
Tab. 18 Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Krzęcin i Powiecie Choszczeńskim w latach 2012-2014 [%].	34
Tab. 19 Wykaz imprez na terenie Gminy Krzęcin w 2015 r.....	36
Tab. 20 Kwota świadczeń rodzinnych ogółem wypłacanych w latach 2010-2013 [tys. zł].	39

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa przedstawiająca położenie gminy Krzęcin.....	6
Rys. 2 Migracje zewnętrzna w Gminie Krzęcin w latach 2010-2014.	14
Rys. 3 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	15
Rys. 4 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON.....	16
Rys. 5 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON.....	18
Rys. 6 Podmioty gospodarcze w zależności od liczby zatrudnianych pracowników (2014 r.).	19
Rys. 7 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku.....	30
Rys. 8 Szkoła podstawowa w Krzęcinie z filią w Granowie.	31
Rys. 9 Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w Gminie Krzęcin.....	32
Rys. 10 Gimnazjum w Krzęcinie.	33
Rys. 11 Korzystający ze świadczeń rodzinnych w Gminie Krzęcin w latach 2010-2013.....	38